

EUROOPA KESKPANK
PANGANDUSJÄRELEVALVE

Juhend kliima- ja keskkonnariskide kohta

Riskiohje ja teabe avalikustamisega seotud järelevalveootused

Märkus. Käesolev dokument on avalikuks konsultatsiooniks esitatud juhendi eelnõu ja seega aegunud. Vt kliima- ja keskkonnariske käsitleva juhendi lõppversioon (november 2020)

BANKENTOEZICHT

Mai 2020

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

BANKENAUF SICHT

SUPERVISÃO BANCÁRIA

Sisukord

1	Sissejuhatus	3
2	Ulatus ja kohaldamine	6
2.1	Kohaldamine oluliste krediidasutuste suhtes	6
2.2	Kohaldamise kuupäev	6
2.3	Kohaldamine vähem oluliste krediidasutuste suhtes	7
2.4	Üldine usaldatavusnõuete raamistik	7
3	Kliima- ja keskkonnariskid	10
3.1	Mõisted	10
3.2	Kliima- ja keskkonnariskide tunnusjooned	10
3.3	Vaatlejate tähelepanekud	13
4	Ärimudelite ja -strateegiaga seotud järelvalveootused	15
4.1	Ettevõtluskeskkond	15
4.2	Äristrateegia	17
5	Juhtimise ja riskivalmidusega seotud järelvalveootused	19
5.1	Juhtorgan	19
5.2	Riskivalmidus	21
5.3	Organisatsiooniline struktuur	23
5.4	Aruandlus	25
6	Riskiohjega seotud järelvalveootused	28
6.1	Riskiohjeraamistik	28
6.2	Krediidiriski ohjamine	31
6.3	Operatsiooniriski ohjamine	34
6.4	Tururiski ohjamine	36
6.5	Stsenaariumianalüüs ja stressitestid	37
6.6	Likviidsusriski ohjamine	38
7	Teabe avalikustamisega seotud järelvalveootused	40

Avalikustamispõhimõtted ja -menetlused	40
Kliima- ja keskkonnanriskide kohta avaldatava teabe sisu	43
Viited	45

1 Sissejuhatus

Pärast seda, kui 2015. aastal võeti vastu Pariisi kliimakokkulepe ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, on riigid teinud edusamme globaalseks üleminekuks vähese CO₂ heitega ja rohkem ringmajandusele suunatud majandusele. Euroopa mõõtmis on [Euroopa rohelises kokkuleppes](#) sõnastatud eesmärk muuta Euroopa 2050. aastaks esimeseks kliimaneutraalseks kontinendiks. Finantssektoril on selles keskne roll, nagu on sätestatud [Euroopa Komisjoni tegevuskavas kestliku majanduskasvu rahastamiseks](#).

Üleminek vähese CO₂ heitega ja rohkem ringmajandusele suunatud majandusele toob majanduse ja finantsasutuste jaoks kaasa nii riske kui ka võimalusi,¹ samal ajal kui kliimamuutustest ja keskkonnaseisundi halvenemisest põhjustatud füüsilisel kahjul võib olla reaalmajandusele ja finantsüsteemile märkimisväärne mõju. Euroopa Keskpang on juba teist aastat järjest paigutanud kliimarisikid oluliste mõjuritena euroala pangandussüsteemi käsitlevale [ühtse järelevalvemehhanismi riskikaardile](#). EKP on seisukohal, et krediidasutused peavad kliima- ja keskkonnariskide käsitlemisel lähtuma ettevaatavast ja terviklikust lähenemisviisist.

EKP jälgib valvsalt kõiki suundumusi, mis võivad mõjutada euroala krediidasutuste tegevust. [Komisjoni tegevuskavas kestliku majanduskasvu rahastamiseks](#) on seatud eesmärgiks suunata finantsvood ümber jätkusuutlikesse investeringutesse, süvalaiendada riskiohje jätkusuutlikkust ning suurendada läbipaistvust ja pikaajalist lähenemisviisi. Pangandussektoris anti Euroopa Pangandusjärelevalvele (EBA) mitmesugused volitused hinnata, kuidas hõlmata keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriske usaldatavusnõuete täitmise järelevalve kolmes sambas. Sellest lähtuvalt avaldas EBA enda [kestliku rahanduse tegevuskava](#), mis sisaldab krediidasutustele suunatud olulisi poliitilisi sõnumeid strateegilise juhtimise ja riskiohje, teabe avalikustamise, stsenaariumianalüüside ja stressitestide kohta.

Käesolevas juhendis antakse ülevaade EKP lähenemisviisist kliima- ja keskkonnariskide turvalisele ja usaldusväärsele ohjele praeguses usaldatavusnõuete raamistikus. Juhendis kirjeldatakse, mil viisil eeldab EKP krediidasutustelt kliima- ja keskkonnariskide kui olemasolevate usaldatavusriski kategooriate mõjurite arvessevõtmist oma äristrateegiate ning juhtimis- ja riskiohjeraamistike väljatöötamisel ja rakendamisel. Samuti selgitatakse, kuidas krediidasutused peaksid muutuma läbipaistvamaks, tõhustades kliima- ja keskkonnaandmete avalikustamist.

Juhend ei ole krediidasutuste jaoks siduv, kuid toimib järelevalvealase dialoogi alusena. Dialoogi raames arutab EKP krediidasutustega käesolevas juhendis sätestatud EKP järelevalveootusi, et tuvastada võimalikud kõrvalekalded krediidasutuste tavades. EKP jätkab oma järelevalvepõhimõtete väljatöötamist, et käsitleda kliima- ja keskkonnariskide ohjet ja nendega seotud teabe edaspidist avalikustamist. Seejuures võtab EKP arvesse regulatiivseid muudatusi, aga ka pangandussektori ja järelevalveasutuste muutuvaid tavasid.

¹ Vt nt [EKP finantsstabiilsuse ülevaade, mai 2019](#).

Infokast 1

EKP järelevalveootuste ülevaade

1. Krediidiasutused peavad mõistma kliima- ja keskkonnariskide mõju oma ettevõtluskeskkonnale lühikese, keskmise ja pika aja jooksul, et teha läbimõeldud strateegia- ja äriotsuseid.
2. Krediidiasutused peavad oma äristrateegia väljatöötamisse ja rakendamisse integreerima kliima- ja keskkonnariskid, mis avaldavad lühikese, keskmise ja pika aja jooksul märkimisväärset mõju nende ettevõtluskeskkonnale.
3. Krediidiasutuste juhtorganid peavad võtma kliima- ja keskkonnariske arvesse krediidiasutuse üldise äristrateegia, ärieesmärkide ja riskiohjeraamistiku väljatöötamisel ning tegema nende riskide üle tõhusat järelevalvet.
4. Krediidiasutused peavad kaasama kliima- ja keskkonnariskid sõnaselgelt enda riskivalmidusraamistikku.
5. Krediidiasutused peavad määrama enda organisatsioonilises struktuuris kliima- ja keskkonnariskide ohje vastutuse vastavalt kolme kaitseliini mudelile.
6. Krediidiasutused peavad sisearuandluse eesmärgil esitama enda kliima- ja keskkonnariske kajastavad koondandmed, et võimaldada juhtorganil ja asjaomastel allkomiteedel teha läbimõeldud otsuseid.
7. Krediidiasutused peavad kaasama kliima- ja keskkonnariskid kui kehtestatud riskikategooriate mõjurid oma riskiohjeraamistikku, et neid riske piisavalt pika aja jooksul ohjata ja jälgida; samuti tuleb korrapäraselt läbi vaadata asutusesisesed menetlused. Krediidiasutused peavad need riskid enda kapitali adekvaatsuse tagamise protsessi raames tuvastama ja neid kvantifitseerima.
8. Krediidiriski ohjes peavad krediidiasutused võtma kliima- ja keskkonnariske arvesse laenuandmisprotsessi kõigis etappides ning jälgima enda portfelliga seotud riske.
9. Krediidiasutused peavad kaaluma, kuidas võivad kliimanähtused ebasoodsalt mõjutada talitluspidevust ning mil määral võib krediidiasutuse tegevuste laad suurendada maine- ja/või vastutuskindlustuse riske.
10. Krediidiasutustel soovitatakse pidevalt jälgida kliima- ja keskkonnategurite mõju enda tururiski positsioonile ja tulevastele investeringutele ning välja töötada kliima- ja keskkonnariske hõlmavate stressitestide stsenaariumid.
11. Oluliste kliima- ja keskkonnariskidega krediidiasutused peavad hindama oma stressitestide asjakohasust, et kaasata need riskid stressitestide põhi- ja negatiivsetesse stsenaariumitesse.
12. Krediidiasutused peavad hindama, kas olulised kliima- ja keskkonnariskid võivad põhjustada väljaminevaid netorahavoogusid või kapitalipuhvrite vähenemist ning kui see nii on, siis võtma neid tegureid arvesse oma likviidsusriski ohjamisel ja likviidsuspuhvri kalibreerimisel.

13. Regulatiivsete avalikustamisnõuete täitmisel peavad krediidasutused avaldama asjakohast teavet ja tähtsamaid näitajaid kliima- ja keskkonnariskide kohta, mida nad peavad oluliseks. Seejuures tuleb vähemalt järgida dokumenti „Euroopa Komisjoni suuniseid muu kui finantsteabe avaldamise kohta: kliimaga seotud teabe avaldamist käsitlev lisa”.
-

2 Ulatus ja kohaldamine

2.1 Kohaldamine oluliste krediidasutuste suhtes

Juhendis sätestatud ootusi kasutatakse EKP järelevalvealases dialoogis tema otsese järelevalve alla kuuluvate oluliste krediidasutustega. Juhendi on ühiselt välja töötanud EKP ja riiklikud pädevad asutused, et parandada läbipaistvust selle kohta, milline on EKP lähenemisviis kliima- ja keskkonnanriskide turvalisele ja usaldusväärsele ohjele praeguses usaldatavusnõuete raamistikus.² Samuti soovitakse suurendada pangandussektori teadlikkust kliima- ja keskkonnanriskidest ning valmisolekut neid ohjata.

Olulised krediidasutused peavad juhendi kasutamisel arvesse võtma enda kliima- ja keskkonnanriskide suurust.

Juhendi eesmärk ei ole asendada muid kehtivaid õigusnorme. Infokastides kirjeldatud tavasid käsitletakse üksnes näitlikustamise eesmärgil ja need ei pruugi tingimata olla mujal kasutatavad ega isegi vastata kõigile järelevalveootustele. Juhendit tuleks tõlgendada koostoimes EKP teiste juhenditega ning eelkõige EKP juhendiga sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta.³ Käesoleva juhendi ning ELi ja riikide asjakohaste õigusaktide kõrval soovitatakse krediidasutustel nõuetekohaselt arvesse võtta ka teisi olulisi väljaandeid, mille on koostanud näiteks Euroopa Komisjon, Euroopa Pangandusjärelevalve, finantsüsteemi keskkonnasäästlikumaks muutmise võrgustik, Baseli pangajärelevalve komitee, finantsstabiilsuse nõukogu, finantsstabiilsuse nõukogu kliimaga seotud finantsteabe avaldamise tööühm, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon ning riiklikud pädevad asutused.⁴

2.2 Kohaldamise kuupäev

Juhendit kohaldatakse alates selle avaldamise kuupäevast. Olulised krediidasutused peavad kaaluma, mil määral nende olemasolevad kliima- ja keskkonnanriskidega seotud juhtimis- ja andmete avalikustamise tavad on turvalised ja usaldusväärsed, võttes arvesse juhendis sõnastatud ootusi. Vajaduse korral peaksid olulised krediidasutused hakkama kiiresti oma tavasid kohandama.

Järelevalvealase dialoogi raames peavad olulised krediidasutused alates 2020. aasta lõpust teavitama EKPd kõigist kõrvalekalletest, mis võivad nende tavades esineda võrreldes käesolevas juhendis sõnastatud ootustega. EKP mõnab, et kliima- ja

² See tähendab, et juhendi eesmärk ei ole kehtestada täiendavaid auditiinõudeid.

³ Vt [EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi \(ICAAP\) kohta \(2018\)](#). Juhendis täpsustatakse ka, kuidas tuleks kliima- ja keskkonnanriskide iseärasusi arvesse võtta kapitaliga seotud riskide ohjes.

⁴ Vt nt „[Guidance Notice on Dealing with Sustainability Risks](#)” (BaFin, 2019), hea tava dokument „[Integration of climate-related risk considerations into banks' risk management](#)” (Madalmaade keskpank, 2019b) ja konsultatsioonidokument „[Guide for Handling Sustainability Risks](#)” (Austria Finantsinspeksioon, 2020).

keskkonnariskide ohje ja nendega seotud andmete avalikustamine ning ka asjakohased meetodid ja instrumendid on alles väljatöötamisel ja kujunevad välja aja möödudes.

2.3 Kohaldamine vähem oluliste krediidasutuste suhtes

Juhendi on ühiselt välja töötanud EKP ja riiklikud pädevad asutused, et tagada rangete järelevalvestandardite järjepidev kohaldamine kogu euroalal. Seepärast soovitatakse riiklikel pädevatel asutustel kohaldada juhendis sõnastatud ootusi põhimõtteliselt ka vähem oluliste krediidasutuste järelevalves proportsionaalselt nende riskiprofiilide ja ärimudelitega. EKP mõnab, et mitmed riiklikud pädevad asutused on välja andnud või kavatsesid välja anda kliima- ja keskkonnariskidega seotud suuniseid. EKP kutsub vähem olulisi krediidasutusi järgima nii neid suuniseid kui ka muid oma riikliku pädeva asutuse asjakohaseid väljaandeid.

2.4 Üldine usaldatavusnõuete raamistik

Juhendis antakse ülevaade EKP lähenemisviisist kliima- ja keskkonnariskide turvalisele ja usaldusväärsele ohjele praeguses usaldatavusnõuete raamistikus. Eriti asjakohased on järgmised kapitalinõuete direktiivi (CRD)⁵ ja kapitalinõuete määrase (CRR)⁶ artiklid:

- Kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikliga 73 peavad krediidasutused ja investeerimisühingud kehtestama põhjalikud, tõhusad ja kõikehõlmavad strateegiad ja protsessid, et hinnata ja säilitada pidevalt sisemise kapitali kogusumma, liigid ja koosseis komponentide lõikes, mida nad peavad piisavaks, et katta neile avanevate või avaneda võivate riskide laadi ja taset.
- Kapitalinõuete direktiivi artikli 74 lõikes 1 nähakse ette, et krediidasutustel ja investeerimisühingutel peab olema kindel äriühingu juhtimiskord, mis hõlmab selget organisatsioonilist ülesehitust, mille puhul vastutusosalad on selgesti määratletud, läbipaistvad ja järjepidevad, tõhusaid protseduure riskide või võimalike riskide kindlaksmääramiseks, juhtimiseks, jälgimiseks ja nendest teatamiseks, piisavaid sisekontrollimehhanisme, sealhulgas usaldusväärset juhtimis- ja raamatupidamistava, ning tasustamispoliitikat ja -tavasid, mis on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ja edendavad seda.
- Kapitalinõuete direktiivi artikli 74 lõikes 2 nähakse ette, et lõikes 1 osutatud kord, protseduurid ja mehhanismid peavad olema piisavalt ulatuslikud ning vastama ärimudelile ja krediidasutuse või investeerimisühingu tegevuses peituvate riskide

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määrase (EL) nr 648/2012 muutmise kohta.

laadile, ulatusele ja keerukusele. Arvesse võetakse artiklites 76 kuni 95 kehtestatud tehnilisi kriteeriumeid.

- Kapitalinõuete direktiivi artikli 76 lõike 1 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et juhtorgan kinnitab ja vaatab korrapäraselt läbi krediidasutusele või investeerimisühingule avanevate või avaneda võivate riskide, sealhulgas asutuse makromajanduslikust ettevõtluskeskkonnast tulenevate majandustsükli faasiga seotud riskide võtmise, juhtimise, järelevalve ja maandamise strateegiad ja põhimõtted.
- Kapitalinõuete direktiivi artiklis 79 on sätestatud konkreetsed õigusnõuded krediidiriski ja vastaspoole riski kohta, mille täitmise peavad pädevad asutused krediidasutuste ja investeerimisühingute puhul tagama.
- Kapitalinõuete direktiivi artikli 83 lõike 1 kohaselt peavad pädevad asutused tagama, et rakendatakse põhimõtteid ja protsesse tururiskide oluliste allikate ja mõju kindlakstegemiseks, mõõtmiseks ja juhtimiseks.
- Kapitalinõuete direktiivi artikli 85 kohaselt peavad pädevad asutused tagama, et krediidasutused ja investeerimisühingud rakendavad põhimõtteid ja protsesse, et hinnata ja juhtida avatust operatsiooniriskile. Samuti peavad pädevad asutused tagama, et selleks, et tagada krediidasutuste ja investeerimisühingute võime tegutseda järjepidevalt ja piirata kahju majandustegevuse tõsiste häirete korral, on olemas situatsiooni- ja talitluspidevuse plaanid.
- Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 kohaselt peavad juhtorgani liikmetel igal ajal olema piisavad teadmised, oskused ja kogemus oma kohustuste täitmiseks.
- Kapitalinõuete määruse artikli 431 lõikes 3 nähakse ette, et krediidasutused ja investeerimisühingud peavad vastu võtma ametlikud eeskirjad kapitalinõuete määruse VIII osas sätestatud avalikustamisnõuete täitmiseks ja põhimõtted andmete avalikustamise, sealhulgas nende kontrollimise ja esitamissageduse asjakohasuse hindamiseks. Samuti võtavad krediidasutused ja investeerimisühingud vastu eeskirjad, mille kohaselt hinnatakse, kas nende avalikustatavad andmed annavad turuosalistele igakülgset teavet krediidasutuse ja investeerimisühingu riskiprofiili kohta.
- Kapitalinõuete määruse artikli 432 lõikes 1 sätestatakse, et krediidasutused ja investeerimisühingud võivad jätta avalikustamata ühe või mitu II jaotises loetletud teabeelementi tingimusel, et sellist avalikustatavat teavet ei käsitata olulisena, välja arvatud artikli 435 lõike 2 punkti c, artikli 437 ja artikli 450 kohase avalikustatava teabe puhul. Teavet loetakse avalikustamise seisukohalt oluliseks, kui selle väljajätmine või väär esitamine võiks muuta või mõjutada isiku hinnangut või otsust, kes kasutab sellist teavet majanduslike otsuste tegemiseks.

EBA on vastu võtnud mitmeid suuniseid, milles täpsustatakse eespool toodud artiklite nõudeid. Kui käesolevas juhendis viidatakse EBA suunistele, tuleks viiteid tõlgendada koostoimes kapitalinõuete direktiivi / kapitalinõuete määruse asjakohaste artiklitega. Olulisi viiteid sisaldavad järgmised EBA suunised:

- EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11);
- EBA suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ning järelevalvelise stressitestimise ühiste menetluste ning meetodikate kohta (EBA/GL/2018/03);
- EBA suunised finantseerimisasutuste stressitestide kohta (EBA/GL/2018/04);
- EBA suunised usaldusväärse tasustamispoliitika kohta kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikega 3 ja artikli 75 lõikega 2 ning avalikustamise kohta kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 450 (EBA/GL/2015/22);
- EBA suunised, mis käsitlevad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 432 lõigete 1 ja 2 ning artikli 433 kohast olulisust, ärisaladusena käsitatavust, konfidentsiaalsust ja teabe avalikustamise sagedust (EBA/GL/2014/14);
- EBA suunised IKT- ja turvariskide juhtimiseks (EBA/GL/2019/04);
- EBA suunised tegevuse edasiandmise kohta (EBA/GL/2019/02);
- EBA suunised laenude väljastamise ja jälgimise kohta (eelnõu; EBA/CP/2019/04).

3 Kliima- ja keskkonnariskid

3.1 Mõisted

Kliimamuutused ja keskkonnaseisundi halvenemine põhjustavad struktuurilisi muutusi, mis mõjutavad majandustegevust ja seeläbi ka finantsüsteemi. Kliima- ja keskkonnariskid hõlmavad üldjuhul kahte peamist riskimõjurit.

- **Füüsiline risk** osutab finantsmõjule, mida avaldavad kliimamuutused, sealhulgas sagedasemad äärmuslikud ilmastikunähtused ja kliima järkjärguline muutumine, aga ka keskkonnaseisundi halvenemine (nt õhu-, vee- ja pinnasesaaste, veepuudus, bioloogilise mitmekesisuse hävimine ja metsade hävitamine).⁷ Seepärast liigitatakse füüsiline risk akuutseks riskiks, kui see tuleneb sellistest äärmuslikest ilmastikunähtustest nagu põud, üleujutused ja tormid, ning alaliseks riskiks, kui see tuleneb järkjärgulisest muutustest nagu temperatuuri tõus, merepinna taseme tõus, veepuudus, bioloogilise mitmekesisuse hävimine ja ressursside nappus.⁸ Sellest võivad otseselt tuleneda näiteks varakahjud ja tootlikkuse vähenemine ning kaudselt ka muud tagajärjed (nt häired tarneahelates).
- **Üleminekurisk** osutab krediidasutuse finantskahjule, mis võib otseselt või kaudselt tuleneda kohandumisprotsessist seoses üleminekuga vähese CO₂ heitega ja keskkonnasäästlikumale majandusele. Üleminekuriskid võivad tuleneda näiteks kliima- ja keskkonnapoliitika suhteliselt järsust rakendamisest, tehnoloogia arengust või muutustest turuhoiakutes ja -eelistustes.

3.2 Kliima- ja keskkonnariskide tunnused

Füüsiliste ja üleminekuriskide mõjurid avaldavad mõju majandustegevusele ning sellel omakorda on tagajärjed finantsüsteemile. Mõju võib olla otsene (nt ettevõtete kasumlikkuse vähenemine või vara väärtuse langus) või kaudne (nt muutused makrofinantskeskkonnas). Ühtlasi võivad füüsilised ja üleminekuriskid kaasa tuua täiendavat kahju, mis on otseselt või kaudselt tingitud krediidasutuse vastu esitatud õigusnõuetest (vastutuskindlustuse risk⁹), ning mainekahju tulenevalt suutmatusest kliima- ja keskkonnariske asjakohasel viisil ohjata.

Seega on füüsilised riskid ja üleminekuriskid usaldatavusriski (eeskätt krediidi-, operatsiooni-, turu- ja likviidsusriski) mõjuriteks (vt tabel 1). Need riskid mõjutavad

⁷ Vt peatselt avaldatav aruanne „Integrating climate-related risk in prudential supervision. Guiding Action for Supervisors” (Network for Greening the Financial System).

⁸ Vt Madalmaade keskpanga aruanne „Values at risk? Sustainability risks and goals in the Dutch financial sector” (2019) ja peatselt avaldatav aruanne „Guide for supervisors: Integrating climate-related and environmental risks in prudential supervision” (Network for Greening the Financial System).

⁹ Krediidasutuse vastu esitatud õigusnõuete (vastutuskindlustuse risk; vt üheksas ootus operatsiooniriski ohjamise kohta) kõrval võivad kliima- ja keskkonnateguritest tulenevad õiguslikud riskid avaldada mõju ka krediidasutuste vastaspooltele ning see omakorda võib suurendada krediidasutuste krediidiriski (vt kaheksas ootus krediidiriski ohjamise kohta).

krediidasutuse ärimudeli jätkusuutlikkust ka keskmises ja pikas perspektiivis. Eelkõige puudutab see krediidasutusi, kelle ärimudel tugineb sektoritele ja turgudele, mis on kliima- ja keskkonnariskide suhtes eriti haavatavad.

Kliima- ja keskkonnariskide ulatus ja jaotumine sõltuvad leevendusmeetmete tasemest ja ajastusest ning sellest, kas üleminek toimub nõuetekohaselt või korrapäratult. Kliima- ja keskkonnariskidest tuleneva võimaliku kahju suurus sõltub eelkõige kliima- ja keskkonnapoliitika põhimõtete edasisest vastuvõtmisest, tehnoloogia arengust ning muutustest tarbijaelistustes ja turuhoiakutes. Igal juhul võib füüsiliste ja üleminekuriskide võimalik koostoime suure tõenäosusega avalduda euroala krediidasutuste bilansis.¹⁰ Kliimamuutustest tulenevate pikaajaliste ebasoodsate makromajanduslike mõjude olemasolevad prognoosid osutavad jõukuse märkimisväärsele ja püsivale vähenemisele. Need mõjud võivad olla tingitud investeeringute aeglustumisest ja tootmistegurite tootlikkuse vähenemisest mitmes majandussektoris, aga ka potentsiaalse SKP kasvu aeglustumisest.¹¹

Tabel 1
Kliima- ja keskkonnariskide mõjurid

Mõjutatavad riskid	Füüsiline risk		Üleminekurisk	
	Kliimarisik	Keskkonnarisk	Kliimarisik	Keskkonnarisk
	<ul style="list-style-type: none"> • Äärmuslikud ilmastikunähtused • Alalised ilmastikutingimused 	<ul style="list-style-type: none"> • Veepuudus • Ressursside nappus • Bioloogilise mitmekesisuse hävimine • Saastatus • Muu 	<ul style="list-style-type: none"> • Poliitika ja õigusaktid • Tehnoloogia • Turuhoiakud 	<ul style="list-style-type: none"> • Poliitika ja õigusaktid • Tehnoloogia • Turuhoiakud
Krediidirisk	Nõuetega seoses tekkida võivate makseviivituste tõenäosust ja makseviivitusest tingitud kahjumäära sektorites või piirkondades, mis on tundlikud füüsilise riski suhtes, võib mõjutada näiteks tagatisvarade väärtuse langus kinnisvaraportfellides tulenevalt üleujutusohu suurenemisest.		Energiatõhususe nõuded võivad kaasa tuua märkimisväärset kohandamiskulud ja ettevõtete kasumlikkuse vähenemise, millest omakorda võivad tuleneda makseviivituse tõenäosuse suurenemine ja tagatisvarade väärtuse langus.	
Tururisk	Tõsiste tagajärgedega füüsilised sündmused võivad kaasa tuua muutused turgude ootustes, järsud ümberhindamised, suurema volatiilsuse ja varade väärtuse languse mõnel turul.		Üleminekuriski mõjurid võivad kaasa tuua väärtpaperite ja tuletisinstrumentide järsu ümberhindamise (nt toodete puhul, mida seostatakse luhtunud varadest mõjutatud sektoritega).	
Operatsioonirisk	Panga tegevust võivad häirida äärmuslikest ilmastikunähtustest tingitud füüsilised kahjustused panga omandile, filiaalidele ja andmekeskustele.		Kliimaprobleemidest tingitud muutused tarbijate hoiakutes võivad panga jaoks kaasa tuua maine- ja vastutuskindlustuse riskid tulenevalt keskkonnakaitse seisukohalt vastuoluliste tegevuste rahastamisega seotud skandaalidest.	
Muud riskid (likviidsus, ärimudel)	Likviidsusriskile võib mõju avaldada klientide käitumine (pangakontodelt raha väljavõtmine kahjustuste parandamise rahastamiseks).		Üleminekuriski mõjurid võivad pärssida mõnede äriilainde elujõulisust ning konkreetsete ärimudelite puhul kaasa tuua strateegilise riski juhul, kui ei tehta vajalikke kohandusi või ei rakendata mitmekesistamist. Väärtpaperite järsk ümberhindamine võib vähendada pankade kõrge krediidikvaliteediga likviidsete varade väärtust, mõjutades seeläbi pankade likviidsuspuhvreid.	

Allikas: EKP.

¹⁰ Vt aruanded „A call for action. Climate change as a source of financial risk” (Network for Greening the Financial System, 2019) ja „Too late, too sudden: Transition to a low-carbon economy and systemic risk” (ESRN, 2016).

¹¹ Vt „Technical supplement to the First NGFS comprehensive report” (Network for Greening the Financial System, 2019) ja IMFi toimetis „Long-Term Macroeconomic Effects of Climate Change: A Cross-Country Analysis” (2019).

Finantssüsteemi ja eriti panku ohustavate kliimarisikide suurust prognoosivate meetodite väljatöötamisel toimub pidev kiire areng. Kättesaadavate hinnangute alusel võib arvata, et nii füüsilised¹² kui ka üleminekuriskid¹³ on tõenäoliselt märkimisväärsed. Ehkki valdav osa uuringutest on olnud suunatud eelkõige kliimarisikidele, on selgunud, et finantsrisiki suurendavad ka muud keskkonnategurid (nt veepuudus, bioloogilise mitmekesisuse hävimine ja ressursside nappus).^{14 15}

Kliima- ja keskkonnarisikide eripära tõttu peavad nii järelevalve- kui ka krediidasutused neid eriti valvsalt silmas pidama. Tegu on ulatuselt ja tõsiselt laiaulatuslike riskidega, mille mõju kestus on ebaselge ja pikaajaline ning mis eeldavad lühiajaliste meetmete võtmist.¹⁶

Kliimamuutustel on kaugeleulatuv mõju ettevõtete tegevusele ja geograafilistele piirkondadele. Riskid mõjutavad füüsiliselt kõige rohkem arvatavasti selliseid sektoreid nagu põllumajandus, metsandus, kalandus, inimtervishoid, energeetika, transport ja infrastruktuur ning turism. Üleminek vähese CO₂ heitega majandusele avaldab tõenäoliselt mõju energia-, transpordi-, ehitus-, põllumajandus- ja töötleva tööstuse sektorile.¹⁷ Geograafilisest aspektist vaadatuna peaks kliimamuutuste mõju olema maailma eri piirkondades väga erinev. Euroopa Keskkonnaameti hinnangul peaksid Euroopas kõige kulukamateks mõjudeks kujunema energianõudluse suurenemine ja kuumalainete sagenemine Lõuna-Euroopas, rannikualade üleujutused ja kuumalained Lääne-Euroopas, rannikualade ja jõgede üleujutused Põhja-Euroopas ning jõgede üleujutused Ida-Euroopas.¹⁸ Mõju võib sektorite ja geograafiliste piirkondade lõikes märkimisväärselt erineda.

Euroala krediidasutuste jaoks peaks kliimarisik valdavalt realiseeruma keskmises ja pikas perspektiivis.¹⁹ Arvestades et krediidasutuste äritegevuse kavandamise

¹² Ligikaudu üks viiendik Madalmaade finantsasutuste vaatlusalustest omakapitaliinvesteeringutest ja laenupositsioonidest on seotud piirkondadega, kus valitseb äärmuslikult suur veepuudus. Vt Madalmaade keskpanga aruanne „Values at risk? Sustainability risks and goals in the Dutch financial sector” (2019). Ligikaudu 8,8% hüpoteegiga tagatud riskipositsioonidest asuvad mõne teise riigi üleujutusohupiirkondades. Vt Inglise keskpanga aruanne „Transition in thinking: The impact of climate change on the UK banking sector” (Prudential Regulation Authority report, 2018).

¹³ Näiteks ESRNi andmetel (2016) ületavad Euroopa finantsasutuste (sh pangad, pensionifondid ja kindlustusandjad) riskipositsioonid fossiilkütuseettevõtete suhtes 1 triljon eurot ning isegi nõuetekohase üleminekustsenaariumi korral prognoositakse võimaliku kahju suuruseks ligikaudu 350 kuni 400 miljardit eurot. Luhtunud varadest tuleneva kahju suurus võib hilinevad tegevuse korral ulatuda 28 ELi liikmesriigis kokku 6 triljoni USA dollarini (IRENA, 2017). EKP on 720 miljardi euro suuruse valimi alusel leidnud, et 15% riskipositsioonidest on seotud suurima süsinikuheittega ettevõtetega (EKP, 2019). ACPR (Autorité de contrôle prudentiel et de résolution, 2019) andmetel ulatusid Prantsusmaa suuremate pangagruppide riskipositsioonid suurima süsinikuheittega sektorite suhtes 12,7%ni koguriskipositsioonist. Madalmaades tehtud üleminekuriski stressitest näitas, et tõsise, kuid usutava stsenaariumi korral võib pangandussektori esimese taseme põhiomavahendite (CET1) suhtarv langeda rohkem kui 4% (Madalmaade keskpang, 2018).

¹⁴ Vt nt valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi väljaanne „Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services” (IPBES, 2019).

¹⁵ Vt Madalmaade keskpanga aruanne „Values at risk? Sustainability risks and goals in the Dutch financial sector” (2019).

¹⁶ Vt aruanne „A call for action. Climate change as a source of financial risk” (Network for Greening the Financial System, 2019).

¹⁷ Vt nt Euroopa Komisjoni aruanne „In-depth analysis in support of the Commission communication COM (2018) 773” (2018).

¹⁸ Vt Euroopa Keskkonnaameti aruanne „Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2012: An indicator-based report” (2012).

¹⁹ Vt EKP koostatud ühtse järelevalvemehhanismi 2020. aasta riskikaart (2019).

perioodid ja keskmised laenu tähtajad on üldjuhul lühemad kui aeg, mille jooksul kliimamuutuste mõju valdavalt avaldub,²⁰ peaksid krediitiasutused lähtuma tulevikku suunatud lähenemisviisist ja silmas pidama tavapärasest pikemat ajavahemikku. Tulevikku suunatud lähenemisviis peaks võimaldama krediitiasutustel õigel ajal reageerida, kui üleminek vähese CO₂ heitega majandusele peaks toimuma eeldatust tempokamalt ning prognoosid peaksid realiseeruma varem, kui oodati.

3.3 Vaatlejate tähelepanekud

EKP tegi mitmeid hindamisi, et saada ülevaade sellest, kuidas euroala krediitiasutused kliima- ja keskkonnanriskidega tegelevad. Valdavalt tegi EKP suunatud uuringuid euroala krediitiasutuste valimis²¹, hindas euroala krediitiasutuste avalikustatud teavet ning analüüsis ICAAPi aruannete valimit. Kogutud andmeid on kasutatud käesoleva juhendi koostamisel.

Ehkki lähenemine kliima- ja keskkonnanriskide ohjele on erinev olenevalt sellest, milline on krediitiasutuse suurus, ärimudel, keerukus ja geograafiline asukoht, on eespool nimetatud hindamised näidanud, et valdavalt lähtuvad krediitiasutused nende riskide ohjes ettevõtete sotsiaalse vastutuse aspektist ning riskiohje terviklik käsitlusviis tuleb alles välja töötada.

EKP ja EBA ühisuuringu tulemustest selgub, et üldjoontes tunnistavad krediitiasutused füüsiliste ja üleminekuriskide olulisust ning suurenevat vajadust kliima- ja keskkonnanriske hinnata ja kaasata need oma riskiohje protsessidesse. Ehkki valdav osa krediitiasutusi on kasutusele võtnud ühe või mitu säästva arengu strateegiat²², ei ole enamikul neist instrumente, et hinnata kliima- ja keskkonnanriskide mõju oma bilansile. Tegelikult on üksnes vähesed krediitiasutused kaasanud kliima- ja keskkonnanriskid täiel määral oma riskiohje raamistikku (nt riskimõõtmismeetodite kaudu) ning määratlenud oma riskivalmiduse, teinud stressiteste ja stsenaariumianalüüse ja/või hinnanud nende riskide mõju oma kapitali adekvaatsusele. EKP mõõnab, et krediitiasutused osalevad üha aktiivsemalt pangandussektori ühisalgatustes, mille eesmärk on välja töötada asjakohane meetoodika ja saada vajalikke andmeid.

Valimisse kuulunud oluliste krediitiasutuste ICAAPi andmete hinnang näitab, et krediitiasutuste tavades on lahknevusi. Paljud krediitiasutused võtavad kliimariske arvesse oma riskituvastusprotsessides ja/või on kasutusele võtnud põhimõtted, mille põhjal välistatakse keskkonnakriteeriumidest tulenevalt teatavate sektoritega seotud laenuandmine/investeeringud. Kliimarisikude klassifikatsioonides on siiski suuri

²⁰ Vt EBA aruanne „EBA report on undue short-term pressure from the financial sector on corporations” (2019), Madalmaade keskpanga aruanne „Waterproof? An exploration of climate-related risks for the Dutch financial sector” (2017) ning aruanne „Analysis and synthesis: French banking groups facing climate change-related risks” (ACPR, 2019). Aruannetes rõhutatakse samuti, et ehkki keskmised laenu tähtajad on ajaliselt piiratud, annavad krediitiasutused ka laene, mida esialgse laenu tähtaja möödumisel uuendatakse või pikendatakse ning mis muutuvad seetõttu eriti haavatavaks pikaajaliste riskide (nagu kliima- ja keskkonnanriskid) suhtes.

²¹ Valimisse kuulunud krediitiasutuste varad moodustavad ligikaudu 44% euroala pangandussektori koguvaradest.

²² Strateegiad, milles võetakse arvesse keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegurite mõju.

lahknevusi. Kui kliimarisikide klassifikatsioon on olemas, liigitatakse need riskid üldjuhul olemasolevatesse riskikategooriatesse (nt krediidirisk, äririsk/strateegiline risk või operatsioonirisk/mainerisk). Nende riskide olulisuse hindamiseks kasutatavad meetodid on aga oma sügavuse ja põhjalikkuse seisukohalt siiski piiratud. Mõned krediidasutused on hakanud kehtestama kvantitatiivsetel näitajatel põhinevaid piirmäärasid. Üksnes vähesed krediidasutused on kliimarisikid kaasanud oma stressitestide ja vastupidiste stressitestide stsenaariumitesse, samuti hinnatakse vaid piiratud ulatuses nende riskide võimaliku realiseerumise mõju kapitalile ja kapitalinõuetele.

Hinnang selle kohta, kuidas olulised krediidasutused oma kliima- ja keskkonnariskidega seotud andmeid avalikustavad, näitab, et andmete avalikustamise tavad on olemas vähestel krediidasutustel ja neis on suuri lahknevusi. Andmete avalikustamise tasand on korrelatsioonis krediidasutuste suurusega: mida suurem on krediidasutus, seda terviklikumaid andmeid avalikustatakse. Nendest krediidasutustest, kes kliima- ja keskkonnariskidega seotud andmeid avalikustavad, andsid väga vähesed läbipaistvat teavet kasutatud mõistete ja meetodika kohta. Ainult vähese krediidasutuste avalikustamistavad on kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu kliimaga seotud finantsteabe avaldamise töörühma soovustega. EKP on siiski leidnud, et mitmed krediidasutused osalevad algatustes laiaulatuslikuma ja paremini võrreldava andmete avalikustamise edendamiseks ning teevad jõupingutusi oma avalikustamismenetluste täiustamiseks.

4 Ärimudelite ja -strateegiaga seotud järelevalveootused

Kapitalinõuete direktiivi artikli 74 lõike 1 kohaselt ning nagu on täpsustatud EBA suunistes sisejuhtimise kohta²³, peavad krediidasutustel ja investeerimisühingutel olema kindel juhtimiskord ning protseduurid ja mehhanismid, millega tagatakse krediidasutuse tõhus ja usaldusväärne juhtimine. Seepärast on oluline, et krediidasutused selgitaksid välja, hindaksid ja jälgiks kliima- ja keskkonnategurite praegust ja tulevast mõju oma ettevõtluskeskkonnale ning tagaksid oma ärimudelite jätkusuutlikkuse ja vastupidavuse tulevikus.

4.1 Ettevõtluskeskkond

1. järelevalveootus

Krediidasutused peavad mõistma kliima- ja keskkonnariskide mõju oma ettevõtluskeskkonnale lühikese, keskmise ja pika aja jooksul, et teha läbimõeldud strateegia- ja äriotsuseid.

EBA suuniste kohaselt peavad krediidasutused vaatlema, hindama ja jälgima oma ettevõtluskeskkonda, et saada olulist teavet krediidasutuse tegevust mõjutavate riskide ja arengu hindamiseks.²⁴ Krediidasutused peavad oma ettevõtluskeskkonda mõjutavad olulised tegurid dokumenteerima. Ettevõtluskeskkond hõlmab arvukalt mitmesuguseid välistegureid ja suundumusi, mis kujundavad ettevõtlustingimusi, milles krediidasutus või investeerimisühing tegutseb või tõenäoliselt tegutseb, lähtuvalt tema peamistest või olulistest geograafilistest ja ärilistest riskipositsioonidest.²⁵ Need tegurid hõlmavad makromajanduslikke põhinäitajaid, konkurentsikeskkonda, poliitikat ja regulatiivseid suundumusi, tehnoloogia arengut, ühiskondlikke/demograafilisi ja geopoliitilisi suundumusi.²⁶ Kliima- ja keskkonnariskid võivad mõjutada kõiki neid valdkondi.

Krediidasutused peavad ettevõtluskeskkonna hindamisel tuvastama kliimamuutustest ja keskkonnaseisundi halvenemisest tulenevad riskid peamiste sektorite, piirkondade ning seonduvate toodete ja teenuste kaupa, millega nad on aktiivselt seotud või kavatsevad ennast siduda.²⁷ Kliima- ja keskkonnariskid võivad näiteks mõjutada majanduskasvu, tööhõivet või kinnisvarahindu nii riiklikul, piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil. Ilmastikunähtused

²³ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11).

²⁴ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 30.

²⁵ Vt EBA suunistes järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) ühiste menetluste ning meetodikate kohta (EBA/GL/2014/13), punkt 64.

²⁶ Vt EBA suunistes järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) ühiste menetluste ning meetodikate kohta (EBA/GL/2014/13), punkt 65.

²⁷ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 4. põhimõtte punktid 59 ja 60.

võivad põhjustada põuda või üleujutusi, mis mõjutavad piirkondlikku põllumajandust või eluasemenõudlust riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil. Poliitikamuudatused keskkonnateguritele vastupidava majanduse edendamiseks võivad näiteks vähendada kinnisvaranõudlust suure üleujutusohuga piirkondades. Samal ajal mõjutavad konkurentsikeskkonda keskkonnasõbraliku rahastamisturu väljakujunemine ning CO₂-mahukatest toodetest ja teenustest eemalduvad tarbijaeelistused. Tehnoloogia valdkonnas võivad energiamahukates tööstusharudes tegutsevaid kliente või suurel määral fossiilkütusel töötavaid elektrijaamu teenindavad krediidasutused kogeda, et kliendid seisavad silmitsi märkimisväärsete kapitalimahutuse nõuetega, mis puudutavad energiaallikate süsinikuheite vähendamist.

Krediidasutused peavad oma ettevõtluskeskkonda mõjutavate kliima- ja keskkonnariskide olulisuse hinnangud nõuetekohaselt dokumenteerima. Neid võib näiteks kajastada oluliste või uute riskide korrapärase jälgimise raames või osana juhtorganite aruteludest.²⁸

Järelevalveootus 1.2

Krediidasutused peavad mõistma kliima- ja keskkonnariskide mõju oma ettevõtluskeskkonnale lühikese, keskmise ja pika aja jooksul, et võtta seda arvesse oma tegevusstrateegia kavandamisel. See, kuidas krediidasutused teevad oma ettevõtluskeskkonnas kliima- ja keskkonnariskidest tulenevalt strateegilisi kohandusi, mõjutab nende ärimudeli jätkusuutlikkust pikema aja vältel. Krediidasutused peaksid seega võtma selgelt arvesse kliima- ja keskkonnamuutuste mõju oma makromajandus- ja regulatiivsele keskkonnale ning eelkõige oma konkurentsitingimustele. See peaks kajastuma krediidasutuste tegevusstrateegia kavandamise protsessides ning seda tuleks dokumenteerida juhtorgani²⁹ koosolekute ja arutelude protokollides.

Oluline on silmas pidada ka asjakohase ajavahemiku pikkust. Kui mõned riskid (nt mainerisk või poliitikapõhised muutused) võivad realiseeruda lühikese või keskpika aja jooksul, siis teiste avaldumine võib toimuda palju pikemas perspektiivis. Krediidasutused peavad arvesse võtma ajakohaseid teaduslikke vaateid, et mõista paremini, millised muutused võivad tulevikus nende ettevõtluskeskkonnas toimuda. Samuti soovitatakse krediidasutustel jälgida asjakohaseid poliitikaalgatusi asukohariikides, kus nad tegutsevad. Need võivad näiteks puudutada energiatõhususe nõudeid, mis võivad avaldada mõju ka kinnisvaraportfellidele.³⁰

²⁸ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 4. põhimõte.

²⁹ Kooskõlas sisejuhtimist käsitlevate EBA suunistega kasutatakse selles juhendis termineid „juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan“ ja „järelevalvefunktsiooni täitev juhtorgan“, osutamata mingile konkreetsele juhtimisstruktuurile. Viiteid juhtimise (täidesaatvale) või järelevalve (järelevalvelisele) funktsioonile tuleks tõlgendada nii, et need osutavad juhtorgani organitele või liikmetele, kes vastutavad selle funktsiooni eest riikliku õiguse alusel.

³⁰ Energiatõhususe nõuete võimaliku krediidasutustele avalduva mõju analüüsi kohta vt nt „Transition in thinking: the impact of climate change on the UK banking sector“, infokast 3 (Prudential Regulation Authority Report, Inglise keskpang, 2018).

4.2 Äristrateegia

2. järelevalveootus

Krediidiasutused peavad oma äristrateegia väljatöötamise ja rakendamise integreerima kliima- ja keskkonnariskid, mis avaldavad lühikese, keskmise ja pika aja jooksul märkimisväärset mõju nende ettevõtluskeskkonnale.

Äristrateegia on krediidiasutuse peamine vahend enda positsioneerimiseks ettevõtluskeskkonnas eesmärgiga toota vastuvõetavat kasumit kooskõlas oma riskivalmidusega. Nagu EBA suunistes on sätestatud³¹, peaksid krediidiasutused oma äristrateegia väljatöötamisel arvesse võtma kõiki olulisi tegureid, mis on seotud nende pikaajaliste finantshuvide ja maksevõimelisusega. Kliima- ja keskkonnariskid võivad otseselt mõjutada krediidiasutuste olemasolevate ja tulevaste strateegiate tõhusust.³²

Krediidiasutused peavad kindlaks tegema enda äristrateegia seisukohalt lühikeses, keskmises ja pikas perspektiivis olulise mõjuga kliima- ja keskkonnariskid (kasutades näiteks (stressi)stsenaariumi analüüse).³³ Nagu EBA suunistes sätestatud, peavad krediidiasutused oma äristrateegia väljatöötamisel arvesse võtma asutusesisestest stressitestidest ja stsenaariumianalüüsides tuvastatud piiranguid, nõrkusi ja puudujääke.³⁴ Stsenaariumianalüüsid on kliima- ja keskkonnariskide analüüsimisel eriti kasulikud, arvestades ebakindlust, mis on seotud kliimamuutuste edasise arengu ja neist tulenevate ühiskondlike reaktsioonidega.³⁵ Kui krediidiasutus töötab välja erinevad tõenäolised stsenaariumid oma ärimudeli vastupidavuse katsetamiseks, saab ta kõnealust ebakindlust oma strateegilistes otsustes arvesse võtta. Stsenaariumid peaksid hõlmama eeldusi kliima- ja keskkonnariskide mõju ning selle avaldumise prognoositavate ajavahemike kohta. Eeldused võivad olla kvantitatiivsed ja/või kvalitatiivsed, ei tohiks põhineda üksnes varasematel andmetel ning peaksid olema asjakohased, võttes arvesse asjaomase krediidiasutuse konkreetseid keskkonnariske (olenevalt äritegevuse liigist, valdkonnast ja asukohast). See võib eeldada ka eksperdihinnanguid, arvestades et kliimamuutuste kui finantsriski mõjuritega kaasnevad uued ohud, mis ei ole veel realiseerunud. Stsenaariumianalüüse võib kasutada riskide hindamiseks nii lühikeses, keskmises kui ka pikas perspektiivis:

1. Lühikese ja keskpika aja hinnang peaks sisaldama analüüsi kliima- ja keskkonnariskide kohta, mis ohustavad krediidiasutust äritegevuse käsiloleva kavandamisperioodil jooksul (kolm kuni viis aastat).

³¹ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 23.

³² Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 2. põhimõtte punktid 25, 32 ja 34 ning 4. põhimõte.

³³ Sobivate stsenaariumite leidmisel ja rakendamisel saavad krediidiasutused abi mitmesugustest väljaannetest. Vt nt „Technical supplement. The Use of Scenario Analysis in Disclosure of Climate-related Risks and Opportunities” (TCFD, 2017) ning „Requirements for scenario-analysis. Institutions are also expected to consider the IEA and IPCC climate scenarios for physical risk”, Expectation 11 (NGFS, avaldamisel).

³⁴ Vt EBA suunistes finantseerimisasutuste stressitestide kohta (EBA/GL/2018/04), punktid 30 ja 72.

³⁵ Vt „Technical supplement: The Use of Scenario Analysis in Disclosure of Climate-related Risks and Opportunities” (TCFD, 2017).

2. Pikemaajaline hinnang, mis ulatub tavapärasest äritegevuse kavandamisperioodist kaugemale (rohkem kui viis aastat), peaks vaatlema kasutatava ärimudeli vastupidavust mitmesuguste võimalike stsenaariumite korral, mis on kliima- ja keskkonnanriskide prognoosimise seisukohalt asjakohased.

Järelevalveootus 2.2

Krediidiasutuse äristrateegia rakendamisel tuleb arvesse võtta kliima- ja keskkonnanriske, kehtestades näiteks kõigi äriiliinide ja portfelli puhul peamised tulemusnäitajad, mida pidevalt jälgitakse. EBA suuniste³⁶ kohaselt peaks krediidiasutuse riskiohjeraamistik võimaldama teha riskide võtmise kohta teadlikke otsuseid (sh otsused asutusesiseste ja väliste arengusuundade kohta). Krediidiasutused võivad oma äristrateegia toetamiseks ette näha peamised tulemusnäitajad igat liiki oluliste kliima- ja keskkonnanriskide puhul. Kui võimalik, peavad tulemusnäitajad olema mõõdetavad ja kvantifitseeritavad. Olenevalt krediidiasutuse tegevuse laadist tuleks peamised tulemusnäitajad kehtestada kõigi asjaomaste äriiliinide ja portfelli puhul. Ühtlasi peavad krediidiasutused olema suutelised hõlmama olulisi kliima- ja keskkonnanriske enda organisatsiooni asjakohastel tasanditel, määrates neile konkreetse ülesanded, tagades eri funktsioonide vahelise pideva suhtluse, jälgides edusamme, võttes õigel ajal parandusmeetmeid ning kontrollides kõiki seonduvaid eelarvekuluseid. Kõiki olulisi kliima- ja keskkonnateguritega seotud strateegilisi otsuseid tuleb arvesse võtta krediidiasutuse tegevuspõhimõtetes, sealhulgas näiteks sektori- ja tootepõhises laenupoliitikas.

Infokast 2

Järgitavad tavad: kliima- ja keskkonnateguritega seotud peamised tulemusnäitajad

EKP vaatles krediidiasutust, kelle strateegilises raamistikus võeti strateegia mõõdetavuse huvides arvesse järgmisi kliima- ja keskkonnateguritega seotud peamisi tulemusnäitajaid: i) varade CO₂ heite suurus; ii) hüpoteeklaenuportfelli keskmine energiamärgis; iii) eluasemete arv, mille energiamärgis on krediidiasutuse finantseerimise tulemusel paranenud; iv) nende valitsetavate varade osakaal, mis on investeeritud kooskõlas eelnevalt määratletud keskkonnahoidlike investeeringute mandaadiga. Need peamised tulemusnäitajad toetavad panga strateegilist lähenemisviisi kliimamuutustele ja muudele keskkonnaalastele suundumustele. Näitajad kehtestatakse äriiliinide tasandil (nt jaepangandus, erapangandus, kommertspangandus ja äripangandus). Iga näitaja puhul määratakse kindlaks asjakohane ajavahemik ja edusammude mõõtmisel lähtutakse vaatlusaasta andmetest.

³⁶ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/11/2017), punktid 136 ja 139.

5 Juhtimise ja riskivalmidusega seotud järelevalveootused

Kapitalinõuete direktiivi artiklis 74 nähakse ette, et krediidasutustel ja/või investeerimisühingutel peab olema kindel äriühingu juhtimiskord, mis võimaldab riske ja võimalikke riske kindlaks määrata, juhtida, jälgida ja neist teada anda, et saada riskidest terviklik ülevaate nii individuaalsel kui ka konsolideeritud tasandil.³⁷ Selleks et krediidasutused ja investeerimisühingud saaksid kliima- ja keskkonnariskidest paremini aru ja suudaksid neile reageerida, peaksid nad neid riske arvesse võtma oma juhtimis- ja riskivalmidusraamistikutes ning kaasama samal ajal asjakohasel viisil kõik olulised funktsioonid. Ühtlasi peaksid juhtorganile esitatavad asjakohased ja korrapärased kliima- ja keskkonnariskide aruanded tagama nende riskide nõuetekohase ohjamise.

5.1 Juhtorgan

3. järelevalveootus

Krediidasutuste juhtorganid peavad võtma kliima- ja keskkonnariske arvesse krediidasutuse üldise äristrateegia, ärieesmärkide ja riskiohjeraamistiku väljatöötamisel ning tegema nende riskide üle tõhusat järelevalvet.

Nagu on sätestatud EBA suunistes³⁸, kuulub juhtorgani³⁹ kohustuste hulka krediidasutuse üldise äristrateegia ja aluspõhimõtete, üldise riskistrateegia ning asjakohase sisejuhtimise ja riskikontrolli raamistiku väljatöötamine ja kinnitamine ning nende rakendamise järelevalve. Arvestades kliima- ja keskkonnariskide mõju nendele valdkondadele, on juhtorganil otsustav roll nii juhtimis- kui ka järelevalvefunktsiooni täitmise seisukohalt.⁴⁰

Juhtorgan peab selgelt jaotama kliima- ja keskkonnariskidega seotud ülesanded ja kohustused oma liikmete ja/või allkomiteede vahel. EBA suuniste kohaselt peab juhtorgan tagama, et aruandlusahelad ja ülesannete jaotus oleksid selged, täpselt määratletud, ühtsed, jõustatavad ja nõuetekohaselt dokumenteeritud.⁴¹ Krediidasutused peavad tagama oma organisatsiooni struktuuris ülesannete ja kohustuste selge ja ametliku jaotuse kooskõlas erinevate üksuste riskiprofiilidega. Krediidasutused võivad proportsionaalsuse põhimõtet järgides luua ka teisi komiteesid peale nende, millele on konkreetselt osutatud kapitalinõuete

Järelevalveootus 3.1

³⁷ Vt ka EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 30.

³⁸ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 23.

³⁹ Terminite „juhtimisfunktsiooni täitev juhtorgan” ja „järelevalvefunktsiooni täitev juhtorgan” kasutamise kohta vt joonealune märkus 29 ja sisejuhtimist käsitlevate EBA suuniste (EBA/GL/2017/11) punkt 9.

⁴⁰ Vt ka kapitalinõuete direktiivi artikkel 91 ning ESMA ja EBA ühissuunistes juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta (EBA/GL/2017/12).

⁴¹ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 67.

direktiivis.⁴² Nad võivad anda kliima- ja keskkonnanriskidega seotud ülesanded juba olemasoleva komitee liikmele või otsustada selleks luua erikomitee. Ühtlasi peavad juhtorganil olema piisavad teadmised ja arusaamine kliima- ja keskkonnanriskidest.

Infokast 3

Järgitavad tavad: erikomiteede loomine

EKP vaatles mitut krediidasutust, kes löid erikomiteed kliima- ja keskkonnanriskide täieulatuslikuks ohjamiseks. Näiteks ühel pangal on oma keskpika aja strateegilise kava raames käsil sellise sise- ja välisekspertide kogemustele tugineva komitee loomine, kus osalevad asjakohaseid valdkondi esindavad teadlased ning mis aitab juhtorganil välja töötada keskkonnaalase, sotsiaalse ja juhtimisalase strateegia. Selle raames vaadatakse läbi kliima- ja keskkonnanriskid, aga ka seonduvad sektoripõhised rahastamis põhimõtted, mis määravad kindlaks riskide ohjamisega seotud eesmärgid ja piirmäärad teatavates sektorites. Teine pank on loonud erikomitee, mis annab asjakohaseid juhtnõore keeruka kliima- ja keskkonnamõjuga tehingute kohta. Erikomitee tööd juhivad kõrgem juhtkond.

Järelevalveootus 3.2

Juhtorgan peab tagama, et krediidasutus võtab kliima- ja keskkonnanriske asjakohasel viisil arvesse oma üldises äristrateegias ja riskiohjeraamistikus.⁴³

Juhtorgan peab osalema üldise äristrateegia väljatöötamises, kinnitamisega ja järelevalves⁴⁴ ning langetama usaldusväärseid ja teadlikke otsuseid.⁴⁵ Nagu eespool selgitatud, peab juhtorgan arvesse võtma oma üldisele äristrateegiale lühikeses, keskmises ja pikas perspektiivis avalduvaid kliima- ja keskkonnamõjusid ning nägema asjaomaste ülesannete täitmise selgelt ette oma organisatsioonilises struktuuris. Pidades silmas juhtorgani vastutust krediidasutuse aluspõhimõtete väljatöötamise, kinnitamise ja järelevalve eest,⁴⁶ ⁴⁷ peab juhtorgan korrapäraselt läbi vaatama kõik tegevuspõhimõtted, mida kliima- ja keskkonnanriskid võivad mõjutada (sh sektori- ja tootepõhine (laenu)poliitika).

Selleks et saada täielik arusaam avalduvatest riskidest,⁴⁸ võttes arvesse krediidasutuse pikaajalisi finantshuve,⁴⁹ peaks juhtorgan selgelt kaaluma, millised on krediidasutuse meetmed selliste eesmärkide täitmiseks, mis on sätestatud rahvusvahelistes lepingutes (nt 2015. aasta Pariisi kliimakokkulepe), ELi keskkonnapoliitikas (nt Euroopa roheline kokkulepe) ning riiklikus ja kohaliku tasandi poliitikas. Samuti tuleks arvesse võtta näiteks IPCC ja IPBESi tehtud hästi põhjendatud kliima- ja keskkonnanhinnangute tulemusi.

Järelevalveootus 3.3

⁴² Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 41.

⁴³ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 1. põhimõtte (i) lõige, 2. põhimõtte (iii) ja (v) lõige ning punktid 32 ja 34.

⁴⁴ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 23.

⁴⁵ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 28.

⁴⁶ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 23.

⁴⁷ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 33.

⁴⁸ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 95.

⁴⁹ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 23.

Juhtorgan peab tagama tõhusa järelevalve krediidasutuse kliima- ja keskkonnanriskide üle ning nende ohjamiseks võetavate meetmete üle. Nagu EBA suunistes sätestatud,⁵⁰ hõlmab järelevalvekohustus juhtimisfunktsiooni täitmise ja selle ülesannete täitmise kontrollimist. Tõhusa järelevalve ja teadlike otsuste edendamiseks⁵¹ tuleks juhtimisfunktsiooni täitval juhtorganil kehtestada peamised tulemusnäitajad ja peamised riskinäitajad, nagu on kirjeldatud eelnevas ja järgnevas jaos. Järelevalvefunktsiooni täitev juhtorgan peab nende peamiste näitajatega seotud eesmärkide täitmist ja suundumusi.

5.2 Riskivalmidus

4. järelevalveootus

Krediidasutused peavad kaasama kliima- ja keskkonnanriskid sõnaselgelt enda riskivalmidusraamistikku.

Krediidasutustel peab olema riskivalmidusraamistik, milles võetakse arvesse kõiki olulisi krediidasutusele avalduvaid riske, mis on tulevikku suunatud ja vastab äristrateegias määratud strateegilise planeerimise ajavahemikule ning mida vaadatakse regulaarselt läbi.⁵² Kliima- ja keskkonnanriskide kaasamine riskivalmidusraamistikku suurendab krediidasutuse vastupanuvõimet nendele riskidele ja suutlikkust neid ohjata (nt suurte kliima- ja keskkonnanriskidega sektoritele ja piirkondadele kehtestatavate laenupiirangute abil).⁵³

Järelevalveootus 4.1

Krediidasutused peavad oma riskivalmidusaruande jaoks välja töötama kliima- ja keskkonnanriskide täpselt määratletud kirjelduse. Riskivalmidusaruanne peab andma ülevaate eelkõige nende riskide keskmise ja pika aja jooksul avalduvast mõjust krediidasutusele. Kooskõlas eespool käsitletud ootustega peab krediidasutus viima riskivalmidusaruande vastavusse ka oma äristrateegiaga ja selgelt määratlema asjaomaste riskipositsioonide aktsepteeritavad piirmäärad.

Järelevalveootus 4.2

Krediidasutused peavad välja töötama asjakohased peamised riskinäitajad ning kehtestama kliima- ja keskkonnanriskide piirmäärad kooskõlas oma korrapäraste järelevalve- ja eskalatsioonimenetlustega. Kooskõlas EBA suunistega peavad krediidasutused tagama, et nende riskistrateegias ja -valmiduses võetakse arvesse kõiki neile avalduvaid olulisi riske ning kehtestatakse asjakohased riskipiirid, riskitaluvused ja riski piirmäärad.⁵⁴ Ühtlasi peab krediidasutustel olema riskiohjeraamistik, mis tagab riskipiiride ületamise korral neist teavitamise, nende käsitlemise ja asjakohase järelkontrollimenetluse.⁵⁵ EKP eeldab, et krediidasutused

⁵⁰ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 24.

⁵¹ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 28.

⁵² Vt EBA suunistes järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ning järelevalvelise stressitestimise ühiste menetluste ja meetodite kohta (EBA/GL/2018/03), jagu 2.7.1, punkt 100.

⁵³ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 2. põhimõtte (iii) lõige, punktid 25, 32 ja 34.

⁵⁴ Vt EBA suunistes järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ning järelevalvelise stressitestimise ühiste menetluste ja meetodite kohta (EBA/GL/2018/03), punkt 100.

⁵⁵ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 138.

jälgiksid enda kliima- ja keskkonnaniske ja annaksid neist teada, võttes aluseks neile kättesaadavad andmed ja ettevaatavad hinnangud. Ta ootab, et krediidasutused seoksid kliima- ja keskkonnaniskid (eelkõige füüsilised ja üleminekuriskid) kvantitatiivsete näitajatega. EKP möönab siiski, et nende riskivaldkondadega seotud ühised määratlused ja klassifikatsioonid on alles väljatöötamisel ning kuni asjakohaste kvantitatiivsete näitajate koostamiseni saab vaheetapis kasutada kvalitatiivseid hinnanguid. Samuti eeldatakse, et enne äriliste eesmärkide seadmist tehakse otsused riskivalmidusega seotud korralduste ja riskipiiride kohta.

Kliimarisikide kohta peavad krediidasutused välja töötama näitajad, milles võetakse arvesse kliimamuutuste pikaajalist laadi ning eelkõige seda, kuidas temperatuurimuutuste ja kasvuhoonegaaside heitkoguste erinevad suundumused võivad olemasolevaid riske süvendada. Need näitajad peaksid aitama krediidasutustel rakendada õigel ajal leevendavaid meetmeid ning võtta arvesse järsku ja ootamatut üleminekut vähese CO₂ heitega majandusele või mõnda füüsilist sündmust, millel võib olla mõju krediidasutuse tegevusele või laenuportfellidele.

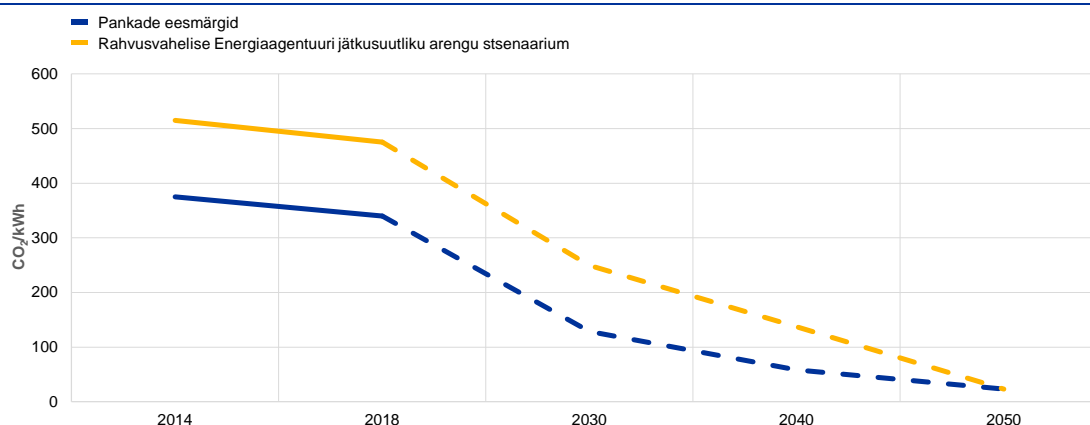
Infokast 4

Järgitavad tavad: CO₂-mahukusega seotud eesmärgid ja krediidasutuste bilansside vastupanuvõime kliimamuutustele

EKP on tähendanud, et mitmed krediidasutused püüavad hoida enda rahastatavate energiaallikate süsinikusaldust kooskõlas 2015. aasta Pariisi kliimakokkuleppes sätestatud eesmärgiga hoida temperatuuri tõusu alla 2°C.

Joonis A

CO₂-mahukusega seotud eesmärgid

Allikas: World Energy Outlook 2019.

Nagu joonisel näha, lähtuvad mõned krediidasutused oma eesmärkide kvantifitseerimisel Rahvusvahelise Energiaagentuuri koostatud jätkusuutliku arengu stsenaariumist või mõnest muust sarnasest stsenaariumist. Mõnedel krediidasutustel on teistsugune lähenemisviis, mille raames näiteks mõõdetakse ja võrreldakse kõigile suure CO₂ jalajäljega sektoritele laenuandmise mõju vastupanuvõimele kliimamuutuste suhtes ning tehakse vajalikke kohandusi laenuportfellides. Need lähenemisviisid ei välista üksteist ja nii mõnigi krediidasutus kasutab mitut erinevat meetodit.

Järelevalveootus 4.3

Krediidasutused peavad tagama, et nende tasustamispõhimõtted ja -tavad toetaksid toimimisviise, mis on kooskõlas nende lähenemisega kliima- ja keskkonnateemadele (ja riskidele) ning nende vabatahtlikult võetud kohustustega. Nagu EBA suunistes on sätestatud, peavad tasustamispõhimõtted ja -tavad olema kooskõlas krediidasutuse riskivalmiduse, äristrateegia ja pikaajaliste eesmärkidega.⁵⁶ Stiimulite struktuur peaks motiveerima käitumist, mis on kooskõlas krediidasutuse riskivalmiduse ja pikaajaliste ärieesmärkidega⁵⁷ ning ei tohiks julgustada ülemääraste riskide võtmist. Tasustamispõhimõtted ja -tavad (sh tasude edasilükkamise võimaluse kasutamine ja tulemuste hindamise kriteeriumite kindlaksmääramine) peaksid aitama edendada pikaajalist lähenemisviisi kliima- ja keskkonnariskide ohjamisele. Krediidasutused, kes on seadnud endale kliima- ja keskkonnaalased eesmärgid, võiksid kliima- ja keskkonnariske arvesse võtva käitumise edendamiseks kasutusele võtta töötasude muutuvkomponendi, mis on seotud kõnealuste eesmärkide täitmisega. Kui kliima- ja keskkonnariskide finantsmõju on raske kvantifitseerida, võib juhtorgan kaaluda asjakohaste kvalitatiivsete kriteeriumite kasutamist tasustamispoliitika raames.

5.3 Organisatsiooniline struktuur

5. järelevalveootus

Krediidasutused peavad määrama enda organisatsioonilises struktuuris kliima- ja keskkonnariskide ohje vastutuse vastavalt kolme kaitseliini mudelile.

Kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikliga 74 ja nagu on täpsustatud EBA suunistes, peaks krediidasutuse ja investeerimisühingu sisekontrolli raamistikus olema esitatud selge, läbipaistev ja dokumenteeritud otsustusprotsess ning selge ülesannete ja volituste jaotus (ka äriühiniste, siseüksuste ja sisekontrolli funktsioonide vahel),⁵⁸ mis võimaldavad juhtorganil teha teadlikke otsuseid.⁵⁹ Seega peaks vastutus kliima- ja

⁵⁶ Lisaks sellele peavad krediidasutused, kes pakuvad väärtpaberiportfelli valitsemise teenust ja/või finantsnõustamist, lisama oma tasustamispoliitika kirjelduse hulka teabe selle kohta, kuidas on need põhimõtted kooskõlas jätkusuutlikkusriskide loimimisega, ning avaldama selle teabe oma veebilehtedel alates 2021. aasta märtsist kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määruse (EL) 2019/2088 (mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris) artikliga 5.

⁵⁷ Vt EBA suunistes usaldusväärse tasustamispoliitika kohta kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikli 74 lõikega 3 ja artikli 75 lõikega 2 ning avalikustamise kohta kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 450 (EBA/GL/2015/22).

⁵⁸ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 131.

⁵⁹ Vt EBA suunistes sisejuhtimise kohta (EBA/GL/11/2017), punktid 28 ja 94.

keskkonnariskide tuvastamise, hindamise ja ohje eest jaotuma krediidasutuse eri funktsioonide lõikes ühtlaselt.

Järelevalveootus 5.1

Krediidasutused peavad oma struktuuris otseselt kindlaks määrama kliima- ja keskkonnariskidega seotud ülesannete jaotuse. Ülesannete jaotus tuleb nõuetekohaselt dokumenteerida asjakohastes juhtimisdokumentides.

Krediidasutused peavad otseselt kindlaks määrama, millised siseüksused vastutavad kliima- ja keskkonnariskidega tegelemise eest ning selgelt kindlaks määrama nende ülesanded ja töökorra. Krediidasutused võivad kaaluda krediidasutuse kliima- ja keskkonnariskide üldise ohje eest vastutava eriüksuse loomist või määrata selle ülesande juba olemasolevatele üksustele. Kui selline kliima- ja keskkonnariskide eest vastutav eriüksus luuakse, tuleb selgelt kindlaks määrata, kuidas see üksus kaasatakse juba toimivatesse protsessidesse ja suhtlusesse teiste funktsioonidega. Olenemata sellest, milline töökord sisse seatakse, peavad krediidasutused kirjeldama eri üksuste vahelisi seoseid ja nende töökorda, et tagada piisav teabevahetus kõigi asjaomaste poolte vahel.

Järelevalveootus 5.2

Krediidasutused peavad tagama, et kliima- ja keskkonnariskide ohjega tegelevate üksuste käsutuses on piisavad inim- ja finantsressursid.

Krediidasutused peavad EBA suuniste kohaselt tagama, et sisekontrolli funktsioonide käsutuses on piisavad inim- ja finantsressursid ning volitused oma ülesannete tõhusaks täitmiseks.⁶⁰ Samuti peaksid krediidasutused hindama kliima- ja keskkonnariskidega tegelemise suutlikkuse ja selleks eraldatud vahendite asjakohasust, eriti nende riskide ohje eest vastutavates üksustes. Vajalikul määral peaksid krediidasutused tugevdama ka olemasolevat suutlikkust ja vahendeid ning toetama kõigi kaasatud üksuste asjakohast väljaõpet.

Järelevalveootus 5.3

Krediidasutused peavad tegevuspõhimõtetes, menetlustes ja kontrollimehhanismides kirjeldama, millised on esimese kaitseliini ülesanded ja kohustused seoses riskide võtmisega ning kliima- ja keskkonnariskide ohjega. Krediidasutused peavad tagama, et esimene kaitseliin täidaks oma kohustusi kooskõlas kliima- ja keskkonnavaldkonda puudutavate põhimõtete, menetluste ja piirangutega. Esmajoones peab esimene kaitseliin tuvastama, hindama ja jälgima kõiki kliima- ja keskkonnariske, mis on kliendi krediivõimelisuse ja reitingu seisukohalt asjakohased, ning võtma asjakohaseid kliima- ja keskkonnariskide ohjamisega seotud hooldusmeetmeid kooskõlas järelevalveootusega 7.4.

Järelevalveootus 5.4

Krediidasutused peavad kindlaks määrama riskiohjefunktsiooni ülesanded ja kohustused kliima- ja keskkonnariskide tuvastamisel, hindamisel, mõõtmisel, jälgimisel ja nendest teavitamisel. Riskiohjefunktsiooni põhiülesanne on tagada kõigi riskide tuvastamine, hindamine, mõõtmine, jälgimine, ohje ja nõuetekohane aruandlus krediidasutuste asjaomaste üksuste poolt.⁶¹ Kuna kliima- ja keskkonnariskid on olemasolevate riskiliikide mõjurid, tuleb ülesanded ja kohustused lisada riskiohjesüsteemi olemasolevate riskiliikide raamistikku, nagu on täpsemalt kirjeldatud riskiohjet käsitlevas osas.

⁶⁰ Vt EBA suunist sisejuhtimise kohta (EBA/GL/11/2017), punktid 155 ja 160.

⁶¹ Vt EBA suunist sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 174.

Infokast 5

Järgitavad tavad: horisontaalsed kontaktpunktid

EKP vaatles mitut krediidasutust, kes on rakendanud erimeetmeid, et edendada kliima- ja keskkonnariskide ohjet hõlmavat riskikultuuri. Üks pank on näiteks määranud horisontaalsed kontaktpunktid, et tagada kliima- ja keskkonnariskide asjakohane kaasamine riskiohjefunktsiooni töökorraldusse. Teises pangas on määratud äriiinidega tegelevad kontaktisikud, kes teevad aktiivselt koostööd riskiohjefunktsioonidega ja/või keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega (sh kliima- ja keskkonnariskid) seotud muude üksustega.

Järelevalveootus 5.5

Krediidasutused peavad kindlaks määrama vastavuskontrolli funktsiooni ülesanded ja kohustused, tagades, et kliima- ja keskkonnariskidest tulenevaid vastutuskindlustuse riske võetakse nõuetekohaselt arvesse ja need on tõhusalt kaasatud kõikidesse asjakohastesse protsessidesse. Vastavuskontrolli funktsioon peaks nõustama juhtorganit seoses meetmetega, mis tuleks võtta kehtivatele õigusaktidele, eeskirjadele, määrustele ja standarditele vastavuse tagamiseks, ning hindama õigusliku või regulatiivkeskkonna mis tahes muudatuste võimalikku mõju krediidasutuse tegevusele ja vastavuskontrolli raamistikule.⁶² Kuna jätkusuutlikkust käsitlevad eeskirjad ja nõuded võivad aja jooksul muutuda, võib ka krediidasutuste jaoks tekkida üha rohkem kliima- ja keskkonnaprobleemidest tulenevaid nõuetele vastavusega seotud riske.

Järelevalveootus 5.6

Siseauditi funktsioon peab riskijuhtimise raamistiku läbivaatamisel kaaluma, millises ulatuses võimaldab see edukalt ohjata kliima- ja keskkonnariske. Siseauditi funktsioon peab riskijuhtimise raamistiku läbivaatamisel arvesse võtma väliseid arengusuundi ning muutusi riskiprofiilis, toodetes ja/või äriiinides.⁶³ Selle raames tuleks hinnata ka kliima- ja keskkonnariskide ohje korralduse asjakohasust. Krediidasutuses kehtestatud kliima- ja keskkonnariskide ohje põhimõtted ja menetlused kuuluvad siseauditi funktsiooni kontrolli alla, kuna selle funktsiooni ülesanne on läbi vaadata krediidasutuse sise-eeskirjade ja menetluste ning väliste nõuete täitmist.

5.4 Aruandlus

6. järelevalveootus

Krediidasutused peavad sisearuandluse eesmärgil esitama enda kliima- ja keskkonnariske kajastavad koondandmed, et võimaldada juhtorganil ja asjaomastel allkomiteedel teha läbimõeldud otsuseid.

EBA suuniste⁶⁴ kohaselt peavad krediidasutused kehtestama korrapärased ja läbipaistvad aruandlusmehhanismid, et krediidasutuse juhtorgan, riskikomitee, kui

⁶² Vt EBA suuniste sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 192.

⁶³ Vt EBA suuniste sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 139.

⁶⁴ Vt EBA suuniste sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11).

see on loodud, ning kõik asjakohased üksused saaksid aruanded õigeaegselt, need oleksid täpsed, sisutihedad, arusaadavad ja otstarbekad ning et kõik osapooled saaksid jagada asjakohast teavet riskide tuvastamise, mõõtmise või hindamise, jälgimise ja juhtimise kohta. Seega ootab EKP, et krediidasutused kaasaksid kliima- ja keskkonnariskid oma aruandlusraamistikku, et võimaldada neid andmeid juhtkonna tasandil otsustusprotsessides arvesse võtta. EKP mõonab, et näitajad ja instrumendid on alles väljatöötamisel ning krediidasutuste olemasolevad andmed võivad olla puudulikud. EKP eeldab siiski, et aja jooksul töötatakse välja kliima- ja keskkonnariskide kindel aruandluskord. Esialgu, kui täpse ja tervikliku aruandluse saavutamist peetakse ebatõenäoliseks või ennatlikuks, ootab EKP krediidasutustelt, et nad hindaksid oma tegevusstrateegia väljatöötamise ja riskiohjega seotud andmevajadusi, tuvastaksid olemasolevatest andmetest lähtudes andmelüngad ning koostaksid tegevuskava nende lünkade täitmiseks ja puuduste kõrvaldamiseks.

Järelevalveootus 6.1

Krediidasutused peavad välja töötama kliima- ja keskkonnariskidega seotud andmehalduse tervikliku käsitusviisi. EBA suuniste kohaselt tuleb luua korrapärased ja läbipaistvad aruandlusmehhanismid, et tagada õigeaegne, täpne, sisutihe, arusaadav ja otstarbekas aruandlus, mis võimaldab jagada asjakohast teavet riskide tuvastamise, mõõtmise või hindamise, jälgimise ja juhtimise kohta.⁶⁵ Krediidasutused peavad määratlema kliima- ja keskkonnariskid, neid dokumenteerima ning kaasama need aruandlusraamistikku, et kõnealuseid riske oleks võimalik tõhusalt jälgida, ohjata ja leevendada. See hõlmab eeskätt riskiandmete aruandluse juhtimist, IT-infrastruktuuri, riskiandmete koondamise suutlikkust ning aruandlusmenetlusi. Krediidasutused peavad tagama, et kliima- ja keskkonnariskide aruandlusraamistik toimib kooskõlas kliima- ja keskkonnariskide näitajatega, mis on sätestatud krediidasutuste riskivalmidusaruannetes ja riskiohjeprotsessides. Aruandlusraamistik peab vajaduse korral toetama ka peamisi tulemusnäitajaid, mille alusel hinnatakse krediidasutuse edusamme kliima- ja keskkonnariskide ohjamisel ja seonduvate andmete avalikustamisel.

Järelevalveootus 6.2

Kliima- ja keskkonnariskide eripära silmas pidades peaksid krediidasutused kaaluma võimalusi kohandada oma IT-süsteeme, et riskipositsioonide hindamiseks vajalikke andmeid saaks süsteemselt koguda ja koondada. Ehkki krediidasutused peaksid neid riske käsitlevate andmete klassifikatsiooni kasutusele võtma, on siiski asjakohane märkida, et see ei pruugi olla teostatav, kuna praegu puuduvad ühised määratlused ja klassifikatsioonid ning esineb andmelünki. Sel juhul peaksid krediidasutused kaaluma asutusesisestel või -välistel kvalitatiivsetel riskinäitajatel põhinevate aruandlusprotsesside ja -menetluste kehtestamist, et tagada kliima- ja keskkonnariskide asjakohane aruandlus juhtorganile. Juhtorgan peab samal ajal võtma arvesse aruandluses esinevaid puudujääke (nii andmelünki kui ka tehnilisi ja õiguslikke piiranguid). Juhtorgan peaks seda teavet kasutama selleks, et arutada, kaaluda ja teha otsuseid kliima- ja keskkonnariskide mõjudega toimetuleku kohta.

Järelevalveootus 6.3

Krediidasutuse riskiaruanded peavad andma ülevaate kliima- ja keskkonnariskide mõjust tema ärimudelile ja -strateegiale ning riskiprofiilile.⁶⁶

⁶⁵ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 145.

⁶⁶ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 2. põhimõtte punktid 29 ja 30.

Riskiaruanded peaksid hõlmama kõiki olulisi kliima- ja keskkonnanariske kõigi juriidiliste üksuste ja/või äriühingute loikes. Aruannete ulatus ja sügavus peavad olema kooskõlas krediitiasutuse operatsioonide ning riskiprofiili ulatuse ja keerukusega.

Krediitiasutus peab suutma õigeaegselt koguda ajakohastatud koondandmeid kliima- ja keskkonnanariskide kohta. See on kooskõlas EBA suunistega, mille kohaselt krediitiasutustel peavad olema tõhusad ja usaldusväärsed teabe- ja suhtlussüsteemid, mis toetavad täielikult riskandmete agregeerimise suutlikkust nii tava- kui ka stressitingimustes.⁶⁷ Andmete õigeaegsus on kõnealuste riskide puhul otsustava tähtsusega, pidades näiteks silmas mõju, mida krediitiasutuse tegevusele avaldavad järsk üleminek vähese CO₂ heitega majandusele või mõni füüsiline sündmus. Seepärast peab juhtorgan olema pidevalt teadlik riiklikul, rahvusvahelisel, poliitilisel ja regulatiivsel tasandil toimuvatest muutustest, mis võivad mõjutada tema ootusi seoses aruandlusega. Krediitiasutus peab olema valmis tegema kohandusi, et suuta koguda kliima- ja keskkonnanariskide koondandmeid mitmesuguste nõudepõhiste ja ühekordsete aruandlusnõuete täitmiseks (sh stressi- ja kriisiolukordades tekkivad aruandlusnõuded, krediitiasutusesiseste vajaduste muutustest tulenevad aruandlusnõuded ning järelevalvealaste teabenõuete täitmiseks vajalikud aruandlusnõuded, arvestades suurenevat vajadust kliima- ja keskkonnanariskide aruandluse järele).

⁶⁷ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11) ja EBA suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ning järelevalvelise stressitestimise ühiste menetluste ning meetodite kohta (EBA/GL/2018/03), jagu 5.8.

6 Riskiohjega seotud järelevalveootused

Eelmisest peatükist lähtudes antakse selles osas üksikasjalikud juhised seoses kliima- ja keskkonnariskide integreerimisega krediidi-, operatsiooni-, turu- ja likviidsusriski ohjamisse ning ICAAPi, hõlmates ka riskide kvantifitseerimist stsenaariumianalüüside ja stressitestide abil.

6.1 Riskiohjeraamistik

7. järelevalveootus

Krediidiasutused peavad kaasama kliima- ja keskkonnariskid kui kehtestatud riskikategooriate mõjurid oma riskiohjeraamistikku, et neid riske piisavalt pika aja jooksul ohjata ja jälgida; samuti tuleb korrapäraselt läbi vaadata asutusesisesed menetlused. Krediidiasutused peavad need riskid enda kapitali adekvaatsuse tagamise protsessi raames tuvastama ja neid kvantifitseerima.

Üldise sisekontrolliraamistiku osana peab krediidiasutustel olema kogu asutust hõlmav riskiohjeraamistik, mis katab kõiki äriplane ja siseüksusi ning sisekontrolli funktsioone.^{68 69} Kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikliga 73 peavad krediidiasutused ja investeerimisühingud kehtestama põhjalikud, tõhusad ja kõikehõlmavad strateegiad ja protsessid, et hinnata ja säilitada pidevalt sisemise kapitali kogusumma, liigid ja koosseis komponentide lõikes, mida nad peavad piisavaks, et katta neile avanevate või avaneda võivate riskide laadi ja taset.

Krediidiasutustel peab olema terviklik ja asjakohaselt dokumenteeritud seisukoht kliima- ja keskkonnariskide mõju kohta olemasolevatele riskikategooriatele.

Riskiohjeraamistik peab hõlmama bilansilisi ja bilansiväliseid riske, võttes asjakohaselt arvesse nii finants- kui ka mittefinantsriske⁷⁰. Sealjuures tuleb käsitleda krediidiasutuste nii praegusi kui ka võimalikke tulevaseid riske. Krediidiasutused peavad rakendama korrapäraselt menetlust, et tuvastada kõik olulised riskid ja lisada need oma asutusesisesesse põhjalikku riskide loendisse. Nagu siinse juhendi jaos 3.1 ja 3.2 selgitatud, peetakse kliima- ja keskkonnariske olemasolevate riskikategooriate mõjuriteks. Korralduslikul ja analüütilisel eesmärgil võivad krediidiasutused käsitleda kliima- ja keskkonnariske eraldiseisva riskiliigina. Sellegipoolest peavad krediidiasutused põhjalikult analüüsima, kuidas kliima- ja keskkonnariskid mõjutavad erinevaid riskivaldkondi, sealhulgas krediidi-, operatsiooni-, turu- ja likviidsusriske. Juhtorgan peab otsustama, mis liiki riskid on olulised. Kui krediidiasutuse hinnangul ei ole kliima- ja keskkonnariskidel märkimisväärset mõju olulistele riskiliikidele, peab juhtorgan tagama, et nende

⁶⁸ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punktid 136 ja 137.

⁶⁹ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 2. põhimõtte (ii) lõige, punktid 32 ja 34.

⁷⁰ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 136.

ebaoluliseks liigitamine on õigustatud. Seda analüüsi tuleb kohandada vastavalt krediidasutuse ärimudelile ja riskiprofiilile. Krediidasutused peavad dokumenteerima asjaomased kliima- ja keskkonnariskid, eelkõige nende ülekandekanalid ja mõju riskiprofiilile.

Infokast 6

Järgitavad tavad: kliimarisikide kaasamine finantsriskidesse

Mõned krediidasutused on algatanud siseprotsessi kliimarisikide ja nende võimaliku finantsmõju kaardistamiseks. Üks krediidasutus kaardistas peamised ülekandekanalid vastavalt olemasolevatele riskikategooriatele ning esitas ülevaate eeldatavast mõjust oma riskiprofiilile koos hinnangulise ajakavaga.

Tabel A

Näide kliimarisikide finantsmõju kaardistamise kohta

Kliimaga seotud riskitegurid	Võimalik finantsmõju	Mõjuperiood	Mõju riskiprofiilile	Mõju strateegiale
Poliitilised ja õiguslikud aspektid	CO ₂ -mahukate ettevõtete varade amortisatsioon investeerimisportfellis	1–3 aastat	**	****
Tehnoloogia	Olemasolevate toodete ja teenuste asendamise mõjutatud autotööstuse korporatiivkliendid	3–5 aastat	*	***
Turuhoiakud	Jätksuutlikumaid tooteid eelistavad tarbijad ja investorid	1–3 aastat	****	*
Akuutne füüsiline risk	Kinnisvara ja varaga seotud kahjud kõrge riskitasemega piirkondades	1–3 aastat	*	**
Alaline füüsiline risk	Tarbijate jaoks kliimasündmustest tuleneva kahju kõrvaldamisega kaasnevad suuremad kulud, mis mõjutavad nende maksevõimet	1–3 aastat	*	**

Allikas: EKP.

Järelevalveootus 7.2

Krediidasutused peavad end ohustavaid kliima- ja keskkonnariske asjakohaselt kvantifitseerima. Nagu on selgitatud EKP juhendis ICAAPi kohta, ei tohiks riske hindamisest välja jätta seetõttu, et neid on raske kvantifitseerida või asjakohased andmed ei ole kättesaadavad.⁷¹ Krediidasutused, kellel on vaja selliseid kvantifitseerimismeetodeid veel tõhustada, peavad tegema aktiivselt jõupingutusi asjakohaste vahendite ning meetodite arendamiseks ja kohaldamiseks, pidades ühtlasi silmas rahvusvaheliste võrgustike ja standardiloojate käimasolevat tööd ja avaldatavaid väljaandeid.

Järelevalveootus 7.3

Krediidasutused peavad kasutusele võtma strateegilise käsitusviisi kliima- ja keskkonnariskide ohjamiseks ja/või leevendamiseks kooskõlas oma äristrateegia ja riskivalmidusega ning kohandama vastavalt põhimõtteid, menetlusi, riskipiiranguid ja riskikontrollimeetmeid. EBA suuniste kohaselt peab krediidasutuse riskiohjeraamistik andma konkreetseid suuniseid strateegiate rakendamiseks ning kehtestama ja säilitama vajaduse korral asutusesisesed limiidid, mis on kooskõlas krediidasutuse riskivalmidusega ning proportsionaalsed selle usaldusväärse toimimise, finantstugevuse, kapitalibaasi ja strateegiliste eesmärkidega.⁷² Seega peavad krediidasutused kaaluma vajadust kohandada oma riskipõhimõtteid. Selleks võidakse näiteks kehtestada piirangud teatud tundlike allsektorite, riikide, ettevõtete või kinnisvara riskipositsioonide rahastamisele või isegi

⁷¹ Vt EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, punkt 74.

⁷² Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punktid 135, 137 ja 138.

välendada laenuandmine mõnele kindlale allsektorile või laenuvõtjale. Samuti võidakse muuta laenuandjate laenuvõtjate puhul, kes on või ei ole valges/mustas nimekirjas või parimaks peetavate laenuvõtjate puhul, alustada konstruktiivset dialoogi otsustava tähtsusega vastaspooltega ning kokku leppida meetmetes kliima- või keskkonnamõju järkjärguliseks vähendamiseks muu hulgas selleks, et parandada vastaspoole jätkusuutlikkuse reitingut ja/või krediitireitingut.

Infokast 7

Järgitavad tavad: rahastamise kliima- ja keskkonnamõju kvantifitseerimine ICAAPis

EKP on vaadelnud pank, kes hindab oma sisemise kapitali kavas rahastamise keskkonnamõju ja annab keskkonnareitingu rahastatavale varale, projektile või muul üldisel eesmärgil rahastamist soovivale laenuvõtjale (nii ettevõtte kui ka avalik sektor). Reiting tuletatakse tehingu kliimamõju hinnangust ning selles võetakse arvesse kõiki olulisi väliseid keskkonnategureid nagu veetarbimine, saaste, jäätmed ja bioloogiline mitmekesisus. Selle alusel määrab pank trahvid hinnanguliselt suurima keskkonnamõjuga varadele, mis omakorda suurendab nende positsioonide analüütilist riskikaalu. Panga aruannete kohaselt suurenevad negatiivse kliima- ja keskkonnamõjuga instrumentide analüütilised riskiga kaalutud varad kuni veerandi võrra. Kokkuvõttes kajastub see varade eeldatavas tootlikkuses, mis võib ühtlasi mõjutada investimisotsuseid asjaomas sektoris.

Järelevalveootus 7.4

Krediidiasutused peavad võtma asjakohaseid kliima- ja keskkonnaalaseid hoolsusmeetmeid nii kliendisuhete loomisel kui ka kogu kliendisuhtluse vältel. Sealjuures tuleb kooskõlas krediidiasutuse riskipõhimõtete ja -menetlustega koguda ning kontrollida teavet ja andmeid, mida on vaja, et hinnata laenuvõtja haavatavust kliima- ja keskkonnamõju suhtes, eelkõige enne laenulepingu sõlmimist või laenusumma märkimisväärset suurendamist. Krediidiasutused peavad olema teadlikud oma klientide kliima- ja keskkonnamõjudest ja seonduvatest haavatavustest ning sellest, milliste põhimõtete kohaselt kliendid neid mõjusid ja riske ohjavad. Ühtlasi võib keskkonnaalaste hoolsusmeetmete asjakohane rakendamine vähendada maine- ja vastutuskindlustuse riske. Hoolsusmeetmete ulatus ja põhjalikkus tuleb määratleda vastavalt kliendi geograafilisele asukohale ja sektorile. Vajaduse korral võivad krediidiasutused kaaluda väliseksperptide hinnangute kasutamist. Krediidiasutustel soovitatakse näiteks järgida rahvusvahelisi ettevõtjaid käsitlevaid OECD suuniseid⁷³. Krediidiasutused peavad hoolsushinnangute tulemusi arvesse võtma kliendisuhtlust puudutavates otsustes (kas ja kuidas kliendisuhteid luua või neid jätkata).

Järelevalveootus 7.5

Krediidiasutused peavad hindama kliima- ja keskkonnamõju oma kapitali adekvaatsusele nii majanduslikust kui ka normatiivsest perspektiivist. Kooskõlas EKP juhendiga ICAAPi kohta peavad krediidiasutused oma ettevaatavates kapitali adekvaatsuse hinnangutes arvesse võtma kõiki riske (ning nende kontsentreerumist ja koostoimet), mis võivad tuleneda nende tegevusstrateegiatest

⁷³ Vt [OECD suunised rahvusvahelistele ettevõtjatele](#) (2019) ja „Due Diligence for Responsible Corporate Lending and Securities Underwriting – Key considerations for banks implementing the OECD Guidelines for Multinational Enterprises“ (OECD, 2019).

või asjassepuutuvatest muutustest nende tegevuskeskkonnas.⁷⁴ Samamoodi eeldab EKP, et krediidasutused võtavad oma hinnangutes majandusliku väärtuse seisukohalt arvesse kliimamuutusi, eelkõige säästvatele energiale üleminekut. Ühtlasi peavad krediidasutused oma kapitali adekvaatsuse määramisel silmas pidama kliima- ja keskkonnariskide mõju nii, et see võimaldaks neil jätkusuutlikult järgida oma ärimudelit ning tagada majanduslik ja normatiivne kapitali adekvaatsus. Nagu on sätestatud EKP juhendis ICAAPi kohta, peavad krediidasutused kohaldama nii normatiivset kui ka majanduslikku perspektiivi, mis peavad olema vastastikku täiendavad. Kui leitakse, et kliima- ja keskkonnariskid avaldavad mõju majanduslikust perspektiivist, peavad krediidasutused kaaluma normatiivsest perspektiivist lähtudes edaspidi avalduda võivat mõju regulatiivse kapitali suhtarvudele, mida kajastatakse nii põhistsenaariumi kui ka negatiivse stsenaariumi hinnangutes. Tulemusi tuleb arvesse võtta ka riskivalmiduses ja äristrateegias.

Järelevalveootus 7.6

Krediidasutused peavad oma korrapäraste läbivaatamiste käigus hindama kliima- ja keskkonnariskide tuvastus-, mõõtmis- ja leevendusvahendite asjakohasust. Krediidasutused peavad tegema korrapäraseid asutusesiseseid läbivaatamisi, näiteks ICAAPi kontekstis.⁷⁵ Läbivaatamiste eesmärk on kindlaks teha, kas siseprotsesside ja -metoodika abil on saavutatud jätkusuutlikud tulemused ning kas need on käesolevat olukorda ja edasist arengut silmas pidades endiselt asjakohased.⁷⁶ Kuna kliima- ja keskkonnariskide tuvastamiseks ja mõõtmiseks kasutatavad andmed ja metoodika on üha enam kättesaadavad, peavad krediidasutused korrapäraselt hindama oma andmeallikate ja meetodite asjakohasust ning kvaliteeti.

6.2 Krediidiriski ohjamine

8. järelevalveootus

Krediidiriski ohjes peavad krediidasutused võtma kliima- ja keskkonnariske arvesse laenuandmisprotsessi kõigis etappides ning jälgima enda portfelliga seotud riske.

Kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikliga 79 peavad pädevad asutused muu hulgas tagama, et krediidasutused ja investeerimisühingud kohaldavad laenuandmisel põhjendatud ja täpselt määratletud kriteeriumeid ning laenu kinnitamise, laenuingimuste muutmise, uuendamise ja refinantseerimise kord on üheselt kindlaks määratud. Selleks peavad krediidasutused rakendama terviklikku käsitusviisi ning võtma kliima- ja keskkonnateguritest tulenevaid riske arvesse oma krediidiriski põhimõtetes ja menetlustes kooskõlas EBA suunistega laenude väljastamise ja jälgimise kohta.^{77 78}

⁷⁴ Vt EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, punkt 60.

⁷⁵ Vt kapitalinõuete direktiivi artikkel 73.

⁷⁶ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 1. põhimõtte (iii) lõige, punkt 18.

⁷⁷ Vt EBA suunised laenude väljastamise ja jälgimise kohta (eelnõu; EBA/CP/2019/04), punkt 51.

⁷⁸ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 2. põhimõtte lõiked (ii) ja (iii).

Kliima- ja keskkonnanriskide tuleb arvesse võtta laenuandmisprotsessi ja

laenu töötluse kõigis etappides. Eelkõige peavad krediitiasutused kujundama arvamuse kliima- ja keskkonnanriskide mõju kohta laenuvõtja makseviivituse riskile. Tuleb tuvastada ja hinnata need kliima- ja keskkonnategurid, mis mõjutavad oluliselt laenupositsiooni makseviivituse riski. Selle hindamise käigus võivad krediitiasutused arvesse võtta klientide enda kliima- ja keskkonnanriskide ohje kvaliteeti. Ühtlasi peavad krediitiasutused asjakohaselt silmas pidama kliima- ja keskkonnanriskidest tulenevaid muutusi sektorite ja geograafiliste piirkondade riskiprofiilis.

Infokast 8**Järgitavad tavad: kliimategurit arvestav makseviivituse tõenäosuse varihinnang**

EKP on täheldanud, et sageli käsitlevad krediitiasutused kliima- ja keskkonnanriskide oma laenuandmisprotsessis kvalitatiivselt. Mõned krediitiasutused siiski kavandavad või kaaluvad võimalusi lisada need riskid oma mudelitesse. Üks pank töötab välja kliimategurit arvestavat makseviivituse tõenäosuse varihinnangut, mis esitatakse koos korrapäraste aruannetega makseviivituse tõenäosuse kohta. Sellises makseviivituse tõenäosuse varihinnangus võetakse arvesse kontrolli käigus tuvastatud kõrgema riskitasemega vastaspooli ohustavate füüsiliste ja üleminekuriskide üksikasjalikku analüüsi. Kui nende kahe hinnangu erinevus on suur, tuleb kaaluda leevendavate meetmete võtmist. Veel üks pank töötab välja jätkusuutlikkusega seotud riskide tulemustabelit, mis hõlmab kvalitatiivseid aspekte. Tulemustabeli andmetel oleks mudelis kindlaksmääratud kaal.

Üks pank lisab keskkonnaalased muutujad oma laenuhindamismudelitesse. Keskkonnaalane hindamine on kasutusele võetud sektorite puhul, kus seda peeti asjakohaseks krediitkvaliteedi erinevuste analüüsi seisukohalt. Põhitegevuste võimalik keskkonnamõju avaldab mõju krediitkvaliteedile. Laenuhindamismudelid on kasutusele võetud ettevõtete, sealhulgas suurettevõtete ja projektide rahastamisega seotud riskipositsioonide puhul.

Krediitiasutused peavad oma riskiliigitusmenetlusi kohandama, et kliima- ja

keskkonnanriskide (vähemalt kvalitatiivselt) tuvastada ja hinnata. Ühtlasi tuleb

krediitiasutustel määrata vastaspoolte puhul kindlaks asjakohased üldised riskinäitajad või -reitingud, milles võetakse arvesse kliima- ja keskkonnanriskide. Riskiliigitusmenetluste käigus tuleb krediitiasutustel tuvastada laenuvõtjad, keda võivad otseselt või kaudselt ohustada suuremad kliima- ja keskkonnanriskid. Esile tuleb tõsta väga suurt riski ja võtta seda vajaduse korral arvesse erinevates stsenaariumites⁷⁹, et tagada asjakohaste riskileevendusmeetmete (sh hinnakujundus) õigeaegne hindamine ja rakendamine. Krediitiasutused peaksid kaaluma näiteks termokaardi kasutamist, millel tuuakse välja jätkusuutlikkusega seotud riskid klientide kaupa vastavalt majanduse (all)sektorite olulisusele.

Krediitiasutused peavad võtma kliima- ja keskkonnanriskide arvesse ka tagatiste

hindamisel. Kliima- ja keskkonnanriskid võivad mõjutada tagatiste väärtust. Sellega seoses tuleb eelkõige silmas pidada nii äri- kui ka elamukinnisvara füüsilist asukohta

⁷⁹ Võimalikud stsenaariumid hõlmavad muu hulgas kasvuhoonegaaside praeguse ja kavandatava heitkoguse läbivaatamist, vaatlusaluste ettevõtete järelevalvenõudeid, tõenäolist mõju laenuvõtja kasumlikkusele ja maksevõimele jne.

ja energiatõhusust. Neid kaalutlusi tuleb arvesse võtta nii tagatiste väärtuse kindlakstegemisel kui ka selle korrapärasel läbivaatamisel.

Järelevalveootus 8.4

Krediidiasutused peavad jälgima ja ohjama oma portfelli krediidiriski, kasutades näiteks sektoripõhise/geograafilise kontsentratsiooni analüüsi, riskide kontsentreerumise piirmäärasid, finantsvõimenduse vähendamise strateegiaid ning stsenaariumianalüüsi ja/või stressiteste.⁸⁰ Krediidiasutused peavad jälgima, kuidas kliima- ja keskkonnariskid mõjutavad geograafilist ja sektoripõhist kontsentreerumist. Samamoodi võivad krediidiasutused mõõta teatud omadustega varade kontsentratsiooni. Need on varad, mida mõjutavad üleminekupõhimõtted, näiteks energiatõhususmargistuse jaotus eluaseme- ja ärikinnisvara portfellides, pidades silmas võimalikke tulevase õigusakte. Krediidiasutused peavad edendama oma jälgimisvõimekust seoses oma riskivalmiduse ja andmehaldusraamistike jaoks seatud näitajate ja piinormidega.

Järelevalveootus 8.5

Laenude hinnakujundusraamistik peavad krediidiasutused kajastama oma krediidiriskivalmidust ja äristrateegiat seoses kliima- ja keskkonnateguritega.⁸¹ Kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikli 76 lõikega 3 peab krediidiasutuse ja investeerimisühingu riskikomisjon kontrollima, kas klientidele pakutavate varade hinnas võetakse täielikult arvesse krediidiasutuse ärimudelit ja riskistrateegiat. Laenude hinnakujundus on oluline juhtimismehhanism, millega määratakse kindlaks krediidiasutuse edaspidise tulu tase ja päritolu. Näiteks võivad krediidiasutused oma äristrateegia ja riskivalmiduse raames otsustada vähendada või piirata riskipositsioone keskkonda või kliimat kahjustavates sektorites või eemalduda laenudest, mille tagatiseks on energiakasutuse seisukohast ebatõhus kinnisvara. Hinnakujundusraamistik peaks toetama valitud riskiperspektiivi ja -strateegiat, näiteks eristades laenuhindu nende energiatõhususe alusel või lisades sektori-/kliendipõhiseid teenustasusid. Ühtlasi võivad krediidiasutused kooskõlas oma äristrateegia ja riskivalmidusega motiveerida kliente kliima- ja keskkonnariske asjakohaselt arvesse võtma, et nad saaksid parandada enda krediidivõimelisust ja vastupanuvõimet nendele riskidele. Näiteks võidakse klientidele pakkuda keskkonnasäästlike laenude puhul madalamat intressimäära või siduda laenuintressimäär jätkusuutlikkuse eesmärgi saavutamisega.

⁸⁰ Vt EBA suunised laenude väljastamise ja jälgimise kohta (eelnõu; EBA/CP/2019/04), punkt 245.

⁸¹ Vt EBA suunised laenude väljastamise ja jälgimise kohta (eelnõu; EBA/CP/2019/04), punktid 200 ja 201.

Infokast 9

Järgitavad tavad: hüpoteeklaenuhindade eristamine

Ühe krediidasutuse puhul on EKP täheldanud, et eluaseme hüpoteeklaenu hindu eristatakse vastavalt tagatiseks oleva kinnisvara energiamärgisele. Parema energiamärgisega hüpoteeklaenule seatakse madalam intressimäär kui väiksema energiatõhususega laenule, samal ajal kui krediidasutus eeldab, et hüpoteeklaenudega seotud üldine kasumlikkuse eesmärk täidetakse. Hindade selline eristus on kooskõlas krediidasutuse strateegiaga edendada jätkusuutlikku pangandust. Peale selle on kõrgema energiatõhususmärgistusega portfelli tõenäoliselt üleminekuriskide suhtes vähem vastuvõtlik. Selle tulemusel liigub hüpoteeklaenu portfelli varade koosseis parema energiamärgisega jaotuse suunas.

Järelevalveootus 8.6

Krediidasutused peaksid laenu hinnakujunduses kajastama kliima- ja keskkonnariskidest tulenevaid erinevaid kulusid. Nagu on sätestatud EBA suunistes laenu väljastamise ja jälgimise kohta,⁸² peavad krediidasutused oma hinnakujundusraamistikutes arvesse võtma laenu olemust ja kõiki asjaomaseid kulusid. Kliima- ja keskkonnariskide mõju võib kajastuda erinevates kulumõjurites, nagu näiteks kapitalikulu, rahastamisega seotud risk või krediidirisk. Keskkonnasäästlikke varasid võidakse näiteks rahastada spetsiaalsetest vahenditest (nt rohelised võlakirjad / pandikirjad) ja seega võivad nendega kaasned mitmesugused rahastamiskulud. Ulatuslikumatele füüsilistele kliimarisikidele (nt üleujutused või põud) avatud valdkonnad võivad kogeda suuremat krediidikahju. Krediidasutused peavad neid suundumusi arvesse võtma ja kajastama laenu hinnakujunduses, kehtestades näiteks tasu kõrgema krediidikulu puhul või eristades füüsilisest ja üleminekuriskist enim mõjutatud varade rahastamiskulusid.

6.3 Operatsiooniriski ohjamine

9. järelevalveootus

Krediidasutused peavad kaaluma, kuidas võivad kliimanähtused ebasoodsalt mõjutada talitluspidevust ning mil määral võib krediidasutuse tegevuste laad suurendada maine- ja/või vastutuskindlustuse riske.

Nagu on sätestatud kapitalinõuete direktiivi artiklis 85 ja EBA suunistes⁸³, peavad krediidasutused ja investeerimisühingud rakendama põhimõtteid ja protsesse, et hinnata ja juhtida avatust operatsiooniriskile. Operatsiooniriski tuleb hinnata kõikide äriiinide ja tegevuste lõikes. Ühtlasi tuleb kindlaks määrata, mil määral võib operatsioonirisk realiseeruda.⁸⁴ Samuti peavad krediidasutused võtma kõik vajalikud

⁸² Vt EBA suunistes laenu väljastamise ja jälgimise kohta (eelnõu; EBA/CP/2019/04), punktid 186, 187 ja 190.

⁸³ Vt EBA suunistes järelevalvelase läbivaatamise ja hindamise protsessi ning järelevalvelise stressitestimise ühiste menetluste ja meetodite kohta (EBA/GL/2018/03), punkt 255.

⁸⁴ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 4. põhimõtte punkt 60.

meetmed, et kaitsta talitluspidevust ja tagada õigeaegne katastroofijärgne taastamine, seda nii põhimõtete kui ka füüsiliste varade (sh IT-süsteemide) toimimise seisukohalt.

Järelevalveootus 9.1

Krediidasutused peavad hindama füüsilise riski mõju oma tegevusele üldiselt, võttes sealhulgas arvesse võimet taastada kiiresti teenuste osutamise suutlikkus. Krediidasutuse geograafiline asukoht võib muuta ta füüsilise riski suhtes vastuvõtlikumaks. Krediidasutused peavad hindama füüsilisest riskist tingitud operatsiooniriski olulisust. See kehtib eelkõige edasiantavate teenuste ja IT-teenuste puhul, eriti juhul, kui teenuseosutajate asukohas esineb sageli äärmuslikke ilmastikunähtusi või muud keskkonnaalast haavatavust.

Krediidasutused peavad kaaluma, kas sellised asjaolud võivad mõjutada nende suutlikkust töödelda tehinguid ja pakkuda teenuseid või kaasneb nendega õiguslik vastutus kolmandatele osapooltele (nt kliendid ja aktsionärid) tekitatud kahju tõttu. Krediidasutused peavad oma kriitiliste või oluliste funktsioonide hindamisel kaaluma kliimamuutuste mõju enda teenuste osutamisele.⁸⁵ Kui selle hindamise tulemused on olulised krediidasutuse mis tahes äriiini või tegevuse seisukohast, tuleb neid kajastada tema talitluspidevuskavas.

Järelevalveootus 9.2

Krediidasutused peavad kaaluma, mil määral nende tegevuse olemus suurendab tulevase mainekahju või vastutuskindlustuse riski. EBA suuniste kohaselt peab krediidasutuse riskiohjeraamistik hõlmama kõiki asjakohaseid riske, sealjuures nii finants- kui ka mittefinantsriske ja maineriski.⁸⁶ Mainerisk võib tekkida ootamatult ja mõjutada kiiresti ettevõtteid. Kui krediidasutusi seostatakse sotsiaalsete või keskkonnaalaste vastuoludega või arvatakse, et nad ei võta oma äritegevuses nõuetekohaselt arvesse keskkonnategureid, võib neid ohustada mainerisk, mis on tingitud kliima- ja keskkonnariskidega seotud turuhoiakute muutustest. Samamoodi peaksid krediidasutused hindama, kas nende investeerimistooted vastavad rahvusvahelistele või ELi parimatele tavadele (nt ELi roheliste võlakirjade standard), et vältida krediidasutuste toodetega seotud vastuoludest tingitud maineriski.⁸⁷

Infokast 10

ICAAPis käsitletav mainerisk

EKP on tähendanud, et üks krediidasutus käsitleb oma kapitali adekvaatsuse hindamise protsessis maineriske, mis tulenevad keskkonna-, sotsiaalsetest või juhtimisalastest mõjudest. Asjaomane krediidasutus on avatud märkimisväärsele maineriskile seoses keskkonna- ja sotsiaalsete teguritega, kuna tema ärimudel näeb ette eraettevõtete rahastamist areneva majandusega riikides. Seega on krediidasutus liigitanud kõik oma kliendid võimaliku negatiivse keskkonna-, sotsiaalse ja juhtimisalase mõju taseme järgi. Krediidasutuse klassifikatsioonisüsteemis on neli riskikategooriat alates märkimisväärsest negatiivsest keskkonna-, sotsiaalsest ja juhtimisalasest mõjust kuni tasemeni, kus negatiivne mõju on minimaalne või puudub. Krediidasutus määrab teatud

⁸⁵ Vt EBA suuniste tegevuse edasiantavate kohta (EBA/GL/2019/02), 4. osa, punkt 31.

⁸⁶ Vt EBA suuniste sisejuhtimise kohta (EBA/GL/2017/11), punkt 136.

⁸⁷ Krediidasutused, kes pakuvad portfelli valitsemisega seotud ja/või finantsalast nõustamist, peavad järgima avalikustamissooideid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määruses (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris. Neid nõudeid kirjeldatakse üksikasjalikumalt peatselt avaldatavates tehnilistes standardites.

kapitalisumma vastavalt klientide arvule igas riskikategoorias. Igas riskikategoorias on määratud kapitalinõue kliendi kohta, st kõrgema riskitasemega klientide kapitalinõuded on suuremad.

6.4 Tururiski ohjamine

10. järelevalveootus

Krediidiasutustel soovitatakse pidevalt jälgida kliima- ja keskkonnategurite mõju enda tururiski positsioonile ja tulevastele investeeringutele ning välja töötada kliima- ja keskkonnanariske hõlmavate stressitestide stsenaariumid.

Kapitalinõuete direktiivi artikli 83 kohaselt peavad pädevad asutused tagama, et rakendatakse põhimõtteid ja protsesse tururiskide oluliste allikate ja mõju kindlakstegemiseks, mõõtmiseks ja juhtimiseks. Tururiski ohjamine peavad krediidiasutused arvestama, et kliima- ja keskkonnanariskid võivad kaasa tuua muutused finantsinstrumentide (nt väärtpaberid, tuletisinstrumentid) ning toodete ja teenuste pakkumises ja nõudluses, mis omakorda mõjutab nende väärtust.⁸⁸ Kui krediidiasutus investeerib ettevõttesse, kelle ärimudelit peetakse keskkonda mittesäästvaks või kes asub füüsilisest riskist ohustatud piirkonnas, võib krediidiasutuse investeeringute väärtus väheneda tingituna muutustest poliitikameetmetes, turuhoiakutes või tehnoloogias või tulenevalt tõsistest ilmastikunähtustest ja järkjärgulistest negatiivsetest muutustest kliimatingimustes.

Tururiski hindamisel peavad krediidiasutused arvesse võtma vähemalt riske, mis on tingitud võla-, kapitali- ja kapitaliga seotud finantsinstrumentidest regulatiivses kauplemisportfellis. Peale selle tuleb arvesse võtta välisvaluutaposisioone ja kaubariski nii kauplemis- kui ka pangaportfellis.

Hindamisel tuleb ühtlasi kaaluda tururiski allkategoriid seoses krediidimarginaali riskiga pangaportfellis tingituna õiglasel väärtuses ja soetushinna alusel mõõdetavatest positsioonidest ning omakapitali investeeringutest tulenevat riski.

Pangaportfelli positsioonide krediidimarginaali riskiga seoses peavad krediidiasutused hindama krediidiriski marginaali asjakohasust üldise tururiski kõigi mõjurite seas. See on muu hulgas asjakohane finantsinstrumentide puhul, mille on emiteerinud keskkonda mittesäästvaks peetavatesse sektoritesse kuuluvad ettevõtted, kes ei kohalda jätkusuutliku juhtimise terviklikku käsitusviisi. Selliste instrumentide väärtus võib järsult langeda. Samamoodi tuleb pidevalt jälgida omakapitali investeeringute väärtust ja hinnata, kas seda on negatiivselt mõjutanud emitendi tajutava riskitaseme muutus, eelkõige tingituna kliima- ja keskkonnanariskidest.

Toorainega kauplemisele spetsialiseerunud krediidiasutused peavad pöörama erilist tähelepanu võimalikele peidetud haavatavustele, sealhulgas (kuid mitte ainult) vähem keskkonda säästvaks peetavate teatud toorainete hinna või väärtuse järsule tõusule.

⁸⁸ Vt ka EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, 2. ja 7. põhimõte.

Ühtlasi peaksid krediidasutused jälgima, kuidas ülemineku- ja füüsilised riskid võivad mõjutada neid riike, kellest tulenevatele riskidele krediidasutused on riigivõlakirjade kaudu avatud.

Arvestades turutegevuste spetsiifilist laadi, võib kasu olla sisemistest stressitestidest, et paremini mõista ja hinnata kliimarisikude asjakohasust krediidasutuse kauplemis- ja pangaportfelli seisukohalt. Krediidasutused peavad rakendama ranget stressitestimiskava. Asutusesisesed stressitestid peavad muude riskide kõrval käsitlema kliima- ja keskkonnanriske.

6.5 Stsenaariumianalüüs ja stressitestid

11. Järelevalveootus

Oluliste kliima- ja keskkonnanriskidega krediidasutused peavad hindama oma stressitestide asjakohasust, et kaasata need riskid stressitestide põhi- ja negatiivsetesse stsenaariumitesse.

ICAAPi raames peavad krediidasutused stressitestide abil põhjalikult ja suunatult analüüsima oma haavatavusi.⁸⁹ Stressistsenaariumid peavad hõlmama kõiki olulisi riske, mis võivad vähendada sisemist kapitali või mõjutada regulatiivse kapitali suhtarve. Neid tuleb kasutada krediidasutuse stressitestide kavas nii majanduslikus kui ka normatiivses perspektiivis. Füüsilise riski puhul peaksid krediidasutused kasutama stsenaariumeid, mis on kooskõlas kliimamuutuste teaduslike uurimissuundadega, nagu valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) või Rahvusvahelise Energiaagentuuri (IEA) stsenaariumid. Kõiki neid aspekte tuleb asjakohaselt kajastada krediidasutuse ICAAPis.⁹⁰ Kliima- ja keskkonnanriskidega seotud stsenaariumianalüüside ja stressitestide tegemisel tuleb silmas pidada vähemalt järgmisi aspekte:

- kuidas võivad krediidasutust mõjutada füüsiline ja üleminekurisk;
- kuidas võivad kliima- ja keskkonnanriskid muutuda eri stsenaariumites, võttes arvesse asjaolu, et need riskid ei pruugi varasemates andmetes täielikult kajastuda;
- kuidas võivad kliima- ja keskkonnanriskid realiseeruda lühikese, keskmise ja pika aja jooksul olenevalt asjaomase stsenaariumist.

Krediidasutused peavad määratlema oma riskiprofiili eeldused ja individuaalsed põhimõtted ning kaaluma mitut stsenaariumit, mis põhinevad erinevatel eelduste kombinatsioonidel. Kapitali planeerimisel peavad krediidasutused hindama oma kapitali adekvaatsust nii usaldusväärse põhistsenaariumi kui ka asutusepõhiste negatiivsete stsenaariumite alusel.

⁸⁹ Vt EBA suunised sisejuhtimise kohta kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL (EBA/GL/2017/11), punkt 140 jj ning dokument „Technical implementation of the EBA Guidelines on ICAAP and ILAAP information collected for SREP purposes” (EBA/GL/2016/10), peatükid 5.4 ja 6.5.

⁹⁰ Vt kapitalinõuete määruse artikkel 73.

Negatiivsete stsenaariumite korral peaks krediidasutus eeldama erakorralisi, kuid usutavaid muutusi, millel on piisavalt tõsine mõju krediidasutuse regulatiivse kapitali suhtarvudele.

Vastavalt EKP juhendile ICAAPi kohta peaks normatiivne perspektiiv hõlmama vähemalt kolme aasta ettevaatavaid prognoose. Krediidasutus peab strateegilisel kavandamisel proportsionaalselt arvesse võtma minimaalset ajavahemikku ületava aja jooksul toimuvat arengut, kui sellel on märkimisväärne mõju.⁹¹ Krediidasutused peavad kliima- ja keskkonnanriskide puhul lähtuma pikemast ajavahemikust, kuna need riskid realiseeruvad tõenäoliselt pigem keskmise kuni pika aja jooksul. Eelkõige võib pikemat ajavahemikku kajastada majanduslikus perspektiivis kasutatavates stressitestides.

Ka finantsseisundi taastamise stsenaariumite koostamisel peavad krediidasutused arvestama, milline on kliimarisikide mõju nende äriiinidele. Nagu on sätestatud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis⁹², peavad krediidasutused finantsseisundi taastamise kavas analüüsima tõsiste makromajanduslike ja finantsraskuste mitut võimalikku stsenaariumit. Krediidasutused peavad testima selliste stsenaariumite alusel erinevaid taastamisvõimalusi, et kindlaks teha nende tõhusus.

6.6 Likviidsusriski ohjamine

12. Järelevalveootus

Krediidasutused peavad hindama, kas olulised kliima- ja keskkonnanriskid võivad põhjustada väljaminevaid netorahavoogusid või kapitalipuhvrite vähenemist ning kui see nii on, siis võtma neid tegureid arvesse oma likviidsusriski ohjamisel ja likviidsuspuhvri kalibreerimisel.

Vastavalt kapitalinõuete direktiivi artikli 86 lõikele 1 peavad krediidasutustel ja investeerimisühingutel olema asjakohaseks ajavahemikuks likviidsusriski väljaselgitamise, mõõtmise, juhtimise ja jälgimise kindlad strateegiad, põhimõtted, protsessid ja süsteemid, et tagada, et krediidasutused ja investeerimisühingud säilitavad piisaval tasemel likviidsuspuhvrid.

Likviidsusriski usaldusväärse ohjamise tagamiseks peavad krediidasutused oma likviidsuspositsioonis arvestama kliima- ja keskkonnanriskide nii otsese kui ka kaudse mõjuga.^{93 94} Seega tuleb hinnata, kas kliima- ja keskkonnanriskid võivad avaldada

⁹¹ Vt EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta, punkt 44 ja joonealune märkus 22.

⁹² Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL, 15. mai 2014, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik, artikli 5 lõige 6.

⁹³ Tõsise füüsilise juhtumi korral võivad kliendid kahjude kõrvaldamise eest tasumiseks oma pangakontodelt raha välja võtta, sundides krediidasutust müüma suures mahus varasid, et katta raha väljavoolu (vt „Guidance Notice on Dealing with Sustainability Risks”, BaFin, 2020, lk 18). Pangad, kelle bilanssi võivad kahjustada krediidi- ja tururiskid, ei pruugi suuta end refinantseerida, mis võib tekitada pingeid pankadevahelisel laenuurul (vt „The Green Swan”, BIS, 2020, lk 28). Ühtlasi võib füüsiliste- või üleminekuriiskide põhjustatud makromajanduslike šokkide tagajärjel suureneda panga likviidsusrisk, vähendades näiteks investeeritavate väärtpaperite kogumit.

olulist mõju väljaminevatele netorahavoogudele või likviidsuspuhvritele. Sel juhul peavad krediidasutused seda arvesse võtma likviidsusriski ohjamisel ja likviidsuspuhvri kalibreerimisel. Neid hindamisi tuleb teha ettevaatavalt, võttes eelduseks nii tavapärased kui ka stressiolukorrad. Eelkõige peab arvestama tõsiste, kuid tõenäoliste stsenaariumite samaaegse realiseerumisega, pöörates tähelepanu peamistele haavatavustele. Näiteks võivad krediidasutused kaaluda võimalust, et idiosünkraatiline šokk koos halvenevate turutingimustega tekib samal ajal, kui realiseeruvad kliima- ja keskkonnariskid. Peale selle peaksid krediidasutused kaaluma, kuidas nende likviidsuspositsiooni võib mõjutada kliima- või keskkonnariski juhtum, mis avaldab mõju krediidasutuse likviidsuspuhvrite väärtusele. Krediidasutused võivad hinnata ka selliste riskide mõju piirkondlikele likviidsuspositsioonidele (näiteks kohalikes vääringutes) ning võimalikke operatsioonilisi ja muid takistusi likviidsuse pakkumisel piirkondadele, kus realiseeruvad kliima- või keskkonnariskid.

⁹⁴ Vt eelkõige EKP juhend sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsessi (ILAAP) kohta (november 2018), 4. põhimõtte (iv) lõik.

7 Teabe avalikustamisega seotud järelevalveootused

Juurdepääs teabele on vajalik, et edendada läbipaistvust krediidasutustes ja aidata kaasa finantsturgude nõuetekohasele toimimisele.⁹⁵ Seetõttu on ELi õigusraamistikus sätestatud avalikustamisnõuded, et teha kättesaadavaks teave krediidasutuste kapitali, riskide ja riskipositsioonide kohta eesmärgiga teavitada asjakohaselt turuosalisi. Kliimarisikudega seotud teabe avalikustamine võimaldab turuosalistel koostada füüsiliste ja üleminekuriskide kohta paremini informeeritud hinnanguid. See omakorda aitab krediidasutustel ja investoritel paremini mõista kliimamuutustest tulenevat finantsmõju.

Ühtlasi on oluline märkida, et ELi institutsioonid on sõlminud poliitilise kokkuleppe koostada kestlike investeeringute ELi-ülene klassifikatsioonisüsteem. Edaspidi peavad krediidasutused, kelle suhtes kohaldatakse muu kui finantsteabe avaldamist käsitlevat direktiivi, suurendama läbipaistvust seoses oma tegevuste keskkonnasäästlikkusega.⁹⁶ Osana kestlike investeeringute alustalade tugevdamise strateegiast kavatses Euroopa Komisjon muu kui finantsteabe avaldamist käsitleva direktiivi läbi vaadata.^{97 98}

Avalikustamispõhimõtted ja -menetlused

13. järelevalveootus

Regulatiivsete avalikustamisnõuete täitmisel peavad krediidasutused avaldama asjakohast teavet ja tähtsamaid näitajaid kliima- ja keskkonnariskide kohta, mida nad peavad oluliseks. Seejuures tuleb vähemalt järgida dokumenti „Euroopa Komisjoni suunised muu kui finantsteabe avaldamise kohta: kliimaga seotud teabe avaldamist käsitlev lisa”.

Järelevalveootus 13.1

Krediidasutused peavad oma avalikustamispõhimõtetes täpsustama peamisi kaalutlusi, mida võetakse arvesse kliima- ja keskkonnariskide olulisuse hindamisel. Ühtlasi tuleb esitada avalikustamise sagedus ja viisid.

Kapitalinõuete määruse artikli 431 ja järgnevate artiklite kohaselt peavad krediidasutused ja investeerimisühingud avalikustama teabe, mis on oluline, kuid

⁹⁵ Vt EBA suunised, mis käsitlevad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 432 lõigete 1 ja 2 ning artikli 433 kohast olulisust, ärisaladusena käsitatavust, konfidentsiaalsust ja teabe avalikustamise sagedust, III jaotis.

⁹⁶ Vt ettepanek Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega luuakse jätkusuutlike investeeringute soodustamise raamistik (14970/19).

⁹⁷ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/95/EL, 22. oktoober 2014, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega suurettevõtjate ja kontsernide poolt.

⁹⁸ Kooskõlas uue kapitalinõuete määruse artikli 449 punktiga a peavad börsil noteeritavaid emissioone korraldavad suured krediidasutused avaldama alates 2022. aasta juunist ka keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud teabe.

mida ei käsitleta ärisaladusena ega konfidentsiaalsena. Kapitalinõuete määruse artikli 432 kohaselt loetakse teavet oluliseks, kui selle väljajätmine või väär esitamine võiks muuta või mõjutada majanduslike otsuste tegemist.⁹⁹ Selleks peavad krediidasutused ja investeerimisühingud vastu võtma põhimõtted teabe avalikustamise, sealhulgas selle kontrollimise ja esitamissageduse asjakohasuse hindamiseks.¹⁰⁰ Avalikustamispõhimõtetes tuleb täpsustada, kuidas hinnatakse kliimarisikide olulisust.¹⁰¹ Sellega seoses märgitakse EBA suunistes, et teabe olulisuse hindamisel peavad krediidasutused pöörama eelkõige tähelepanu mitte ainult oma ärimudelile, pikaajalisele strateegiale ja üldisele riskiprofiilile, vaid ka majandusliku ja poliitilise keskkonna mõjule, teabe eeldatavale olulisusele kasutajate jaoks ning riskide ja avalikustamisvajadustega seotud hiljutistele arengusuundadele.¹⁰²

EBA suuniste kohaselt puuduvad ühtsed olulisuse piirmäärad.¹⁰³ Seega tuleb kliima- ja keskkonnariskide olulisuse hindamisel kasutada nii kvalitatiivset kui ka kvantitatiivset teavet ja võtta asjakohaselt arvesse krediidasutuse kliima- ja keskkonnamõjuga seotud maine- ja/või vastutuskindlustuse riske. Ühtlasi tuletatakse krediidasutustele meelde Euroopa Komisjoni soovitus mitte pidada kliimarisike nende pikemaajalisema olemuse tõttu ennatlikult ebaoluliseks.¹⁰⁴ Krediidasutused ja investeerimisühingud peaksid meeles pidama, et oluliste riskide avalikustamisel tuleb järgida kapitalinõuete määruse artikleid 433 ja 434 ning artikli 434 punkti a.

Järelevalveootus 13.2

Kui krediidasutus peab kliimarisike ebaoluliseks, tuleb see otsus dokumenteerida koos krediidasutuse hinnangu aluseks oleva kvalitatiivse ja kvantitatiivse teabega. Kooskõlas kapitalinõuete määruse artikli 432 lõikega 1 loetakse teavet avalikustamise seisukohalt oluliseks, kui selle väljajätmine või väär esitamine võiks muuta või mõjutada isiku hinnangut või otsust, kes kasutab sellist teavet majanduslike otsuste tegemiseks. EBA suuniste kohaselt peab krediidasutus, kes otsustab ebaolulisuse tõttu teatud teavet või nõuete komplekti mitte avalikustada, seda selgelt märkima.¹⁰⁵

Järelevalveootus 13.3

Oluliseks peetavate arvude, näitajate ja eesmärkide avaldamisel peavad krediidasutused esitama ka seonduvad meetodid, määratlused ja kriteeriumid või neile viitama.¹⁰⁶ See kehtib eelkõige siis, kui krediidasutused võtavad kohustuse kaasa aidata kliima- ja keskkonnaeesmärkide täitmisele. Sel juhul eeldab EKP, et nad

⁹⁹ Selles osas kirjeldatud ootused puudutavad üksnes krediidasutuste regulatiivseid avalikustamisnõudeid ja ei kohaldu ühelgi viisil olemasolevatele raamatupidamisstandarditele.

¹⁰⁰ Vt kapitalinõuete määruse artikli 431 lõige 3.

¹⁰¹ Kooskõlas kapitalinõuete määruse artikli 431 lõikega 3 ja vastavalt EBA suunistele tähendab olulisus vajadust avalikustada elemendid, mida ei ole selgesõnaliselt sätestatud kapitalinõuete määruks.

¹⁰² Vt EBA suunistes, mis käsitlevad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 432 lõigete 1 ja 2 ning artikli 433 kohast olulisust, ärisaladusena käsitatavust, konfidentsiaalsust ja teabe avalikustamise sagedust, lk 17.

¹⁰³ Vt EBA suunistes, mis käsitlevad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 432 lõigete 1 ja 2 ning artikli 433 kohast olulisust, ärisaladusena käsitatavust, konfidentsiaalsust ja teabe avalikustamise sagedust, lk 4.

¹⁰⁴ Vt Euroopa Komisjoni suunistes muu kui finantsteabe avaldamise kohta: kliimaga seotud teabe avaldamist käsitlev lisa.

¹⁰⁵ Vt EBA suunistes, mis käsitlevad määruse (EL) nr 575/2013 artikli 432 lõigete 1 ja 2 ning artikli 433 kohast olulisust, ärisaladusena käsitatavust, konfidentsiaalsust ja teabe avalikustamise sagedust, punkt 19.

¹⁰⁶ Kooskõlas kapitalinõuete määruse artikli 432 lõikega 1 loetakse teavet avalikustamise seisukohalt oluliseks, kui selle väljajätmine või väär esitamine võiks muuta või mõjutada isiku hinnangut või otsust, kes kasutab sellist teavet majanduslike otsuste tegemiseks.

esitavad põhjaliku ülevaate kogu üksuse mõju kohta. EKP hinnangul avalikustatakse praegu teavet erinevalt ja osaliselt; mõnel juhul keskendutakse võetud kohustustele (mitte) rahastada teatud tegevusi, esitamata piisavaid selgitusi kasutatud piirmäärade ja asjassepuutuvate portfelliide kohta. Krediidiasutusi innustatakse osalema kliima- ja keskkonnanäesmärkide saavutamisel, kuid samal ajal peavad nad sellega seoses esitama ülevaatlikku ja arusaadavat teavet. Krediidiasutused, kes otsustavad lõpetada teatud sektori või tegevuste rahastamise või seda piirata, kohaldades vastavaid rahastamis põhimõtteid, peavad avaldama ka asjaomaste tegevuste määratluse ja seonduvad eesmärgid (kuupäevad ja jääkmahud geograafiliste piirkondade järgi). Ühtlasi peavad krediidiasutused avaldama teavet nende eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude, asutusesisese kontrollisüsteemi ja asjaomase meetodika kohta. Eelkõige tuleb esitada kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks vastaspoole, kelle suhtes neid rahastamis põhimõtteid kohaldatakse, ja asjaomaste ärisuhete ulatus. Keskkonnanäesmärkide täitmise aruandluses tuleb käsitleda kõiki äriilise ja nende riskipositsioone tervikuna.

Joonis 1

Kliimaga seotud finantsteabe avaldamise tööühma (TCFD) soovitus

Juhtimine	Strateegia	Riskiohje	Näitajad ja eesmärgid
Avaldada organisatsiooni juhtimist puudutav teave, mis puudutab kliimariske ja seonduvaid võimalusi.	Avaldada teave kliimariske ja seonduvate võimaluste tegeiku ning potentsiaalse mõju kohta organisatsiooni tegevustele, strateegiale ja finantsplaneerimisele, kui selline teave on oluline.	Avaldada teave kliimariske tuvastamise, hindamise ja ohjamise kohta organisatsioonis.	Avaldada kliimariske ja seonduvate võimaluste hindamisel ning ohjamisel kasutatavad näitajad ja eesmärgid, kui selline teave on oluline.
Avaldamissoovitused			
<p>a) Kirjeldada juhtorgani järelevalvet kliimariske ja seonduvate võimaluste üle.</p> <p>b) Kirjeldada juhtorgani rolli kliimariske ja seonduvate võimaluste hindamisel ja ohjamisel.</p>	<p>a) Kirjeldada kliimariske ja seonduvaid võimalusi, mille organisatsioon on tuvastanud lühikeses, keskmises ja pikas perspektiivis.</p> <p>b) Kirjeldada kliimariske ja seonduvate võimaluste mõju organisatsiooni tegevustele, strateegiale ja finantsplaneerimisele.</p> <p>c) Kirjeldada organisatsiooni strateegia vastupidavust, pidades silmas eri kliimastenaariumeid (sh stsenaarium, mis näeb ette 2°C võrra madalamat temperatuuri).</p>	<p>a) Kirjeldada organisatsiooni protsesse kliimariske tuvastamiseks ja hindamiseks.</p> <p>b) Kirjeldada organisatsiooni protsesse kliimariske ohjamiseks.</p> <p>c) Kirjeldada, kuidas on kliimariske tuvastamise, hindamise ja ohjamise protsessid integreeritud organisatsiooni üldisesse riskiohjesse.</p>	<p>a) Avaldada näitajad, mida organisatsioon on kasutanud kliimariske ja seonduvate võimaluste hindamisel kooskõlas oma strateegia ja riskiohjeprotsessiga.</p> <p>b) Avaldada kasvuhoonegaaside heite mõjualade 1 ja 2 ning vajaduse korral ka mõjuala 3 heitkoguste andmed ning seonduvad riskid.</p> <p>c) Kirjeldada eesmäärke, millest on lähtunud kliimariske ohjamisel ja seonduvates võimalustes, ning nende eesmärkide täitmise tulemusi.</p>

Allikas: TCFD.

Kliima- ja keskkonnariskide kohta avaldatava teabe sisu

Järelevalveootus 13.4

Krediidasutused peavad avaldama teabe rahaliselt tähtsate kliimarisikide kohta kooskõlas dokumendiga „Euroopa Komisjoni suunised muu kui finantsteabe avaldamise kohta: kliimaga seotud teabe avaldamist käsitlev lisa”. Asjaomases lisas on toodud kliimaga seotud finantsteabe avaldamise töörühma soovitud ja muu kui finantsteabe avaldamist käsitlevas direktiivis esitatud juhised. Avaldatav teave peab hõlmama viit põhiaspekti: ärimudelit, põhimõtteid ja hoolsusmenetlusi, tulemusi, riske ja riskiohjet ning tulemusnäitajaid. Sellega seoses tuletatakse krediidasutustele meelde siinses juhendis sätestatud EKP ootusi krediidasutuste ärimudeli ja strateegia ning sisejuhtimise ja riskiohje suhtes.

Järelevalveootus 13.5

Eelkõige peavad krediidasutused avaldama kasvuhoonegaaside heite mõjualade 1, 2 ja 3¹⁰⁷ andmed kogu grupi kohta. Järgides kasvuhoonegaaside protokoll (Greenhouse Gas Protocol)¹⁰⁸, nagu Euroopa Komisjoni suunises on ette nähtud, peavad krediidasutused CO₂ heitkoguste mõõtmiseks kasutusele võtma granulaarse lähenemisviisi. See võib tähendada, et suuretevõtete portfelli CO₂-mahukust mõõdetakse näiteks projektipõhiselt ning kinnisvaraportfelli tegeliku energiatarbimise mõõtmisel või energiatarbimise liigitamisel lähtutakse konkreetsest kinnisvarast. Krediidasutused peavad avaldama teabe kasutatud meetodite ja eelduste kohta või neile viitama. Krediidasutused peavad avaldama:¹⁰⁹

- CO₂-ga seotud varade summa või protsendi igas portfellis miljonites eurodes või protsendina olemasoleva portfelli väärtusest ning võimaluse korral selle mahu või protsentuaalse osa täpseima prognoosi kogu kavandamisperioodi jooksul;
- iga portfelli CO₂-mahukuse kaalutud keskmise näitaja, kui andmed on kättesaadavad või neile on võimalik anda põhjendatud hinnang, ning võimaluse korral selle näitaja täpseima prognoosi kogu kavandamisperioodi jooksul;
- riskide suuruse vastaspoolte sektorite kaupa ja võimaluse korral selle täpseima prognoosi kogu kavandamisperioodi jooksul;
- krediidiriski positsioonid ja tagatise summad geograafiliste üksuste / riikide kaupa, kus on tegevuse või tagatise asukoht, märkides ära sellised riigid / geograafilised üksused, mis on füüsilisele riskile väga avatud.

Järelevalveootus 13.6

Krediidasutused peavad avaldama tulemusnäitajad, muu hulgas strateegia kehtestamisel ja riskiohjes kasutatud näitajad ning nende saavutamise tulemused. Kooskõlas Euroopa Komisjoni suuniste lisaga ja EBA peamiste poliitiliste sõnumitega peavad krediidasutused avaldama kasutatud näitajad, sealhulgas asjaomased eesmärgid ja nende täitmise tulemused. Nende näitajate abil peavad krediidasutused kirjeldama oma strateegia vastupanuvõimet lühikese, keskmise ja pika aja jooksul, arvestades erinevaid kliimastenaariumeid.

¹⁰⁷ EKP käsitluses kuuluvad krediidasutuse varade heitkoguseid (rahastatud heitkogused) mõjuala 3 heidete alla.

¹⁰⁸ Vt [Greenhouse Gas Protocol](#).

¹⁰⁹ Vt Euroopa Komisjoni suunised muu kui finantsteabe avaldamise kohta: kliimaga seotud teabe avaldamist käsitlev 1. lisa.

Krediidasutused peavad selgelt kaaluma edasiste andmete avalikustamise vajadust. EKP julgustab krediidasutusi laiendama keskkonnariskidega seotud teabe avalikustamist. Krediidasutusi ohustavad riskid tulenevad väga erinevatest keskkonnateguritest, nagu veepuudus, bioloogilise mitmekesisuse hävimine, ressursside nappus ja saastatus. Kuna seda valdkonda puudutavad avalikustamisraamistikud ja turuosaliste vajadused muutuvad kiiresti, soovitatakse krediidasutustel andmete avalikustamist aktiivselt edendada.

Infokast 11

Järgitavad tavad: ülevaade avalikustamispõhimõtete kooskõlastamisest TCFD soovitusetega

EKP on täheldanud, et üks pank on esitanud skeemi TCFD soovitusete järgimise kohta. Skeemil tuuakse välja asjaomased ja konkreetsed avalikustamispõhimõtted, mis on kooskõlas TCFD soovitusetega.

Tabel A

Ülevaatlik näitetabel

Kategooria	TCFD soovitus	Viide krediidasutuse avaldatud teabele
Juhtimine	a) Kirjeldada juhtorgani järelevalvet kliimarisikide ja seonduvate võimaluste üle. b) Kirjeldada juhtorgani rolli kliimarisikide ja seonduvate võimaluste hindamisel ja ohjamisel.	Dokument X, lk ABC Dokument X, lk ABC
Strateegia	a) Kirjeldada kliimarisike ja seonduvaid võimalusi, mille organisatsioon on tuvastanud lühikeses, keskmises ja pikas perspektiivis. b) Kirjeldada kliimarisikide ja seonduvate võimaluste mõju organisatsiooni tegevustele, strateegiale ja finantsplaneerimisele. c) Kirjeldada organisatsiooni strateegia vastupidavust, pidades silmas eri kliimastenaariumeid (sh stsenaarium, mis näeb ette 2°C võrra madalamat temperatuuri).	Dokument Y, lk ABC Dokument Y, lk ABC Dokument X, lk ABC
Riskiohje	a) Kirjeldada organisatsiooni protsesse kliimarisikide tuvastamiseks ja hindamiseks. b) Kirjeldada organisatsiooni protsesse kliimarisikide ohjamiseks. c) Kirjeldada, kuidas on kliimarisikide tuvastamise, hindamise ja ohjamise protsessid integreeritud organisatsiooni üldisesse riskiohjesse.	Dokument Z, lk ABC Dokument Z, lk ABC Dokument Z, lk ABC
Näitajad ja eesmärgid	a) Avaldada näitajad, mida organisatsioon on kasutanud kliimarisikide ja seonduvate võimaluste hindamisel kooskõlas oma strateegia ja riskiohje protsessiga. Kirjeldada organisatsiooni protsesse kliimarisikide ohjamiseks. b) Avaldada kasvuhoonegaaside heite mõjualade 1 ja 2 ning vajaduse korral ka mõjuala 3 andmed ning seonduvad riskid. c) Kirjeldada eesmäärke, millest on lähtutud kliimarisikide ohjamisel ja seonduvates võimalustes, ning nende eesmärkide täitmise tulemusi.	Dokument X, lk ABC Dokument X, lk ABC Dokument Y, lk ABC

Viited

„Analysis and synthesis: French banking groups facing climate change-related risks”, Prantsusmaa usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ja kriisilahendamise amet, 2019.

„Guidance Notice on Dealing with Sustainability Risks”, Saksamaa föderaalne finantsjärelevalveamet, 2019.

„Waterproof? An exploration of climate risks for the Dutch financial sector”, Madalmaade keskpank, 2017.

„An energy transition risk stress test for the financial system of the Netherlands”, Madalmaade keskpank, 2018.

„Values at risk? Sustainability risks and goals in the Dutch financial sector”, Madalmaade keskpank, 2019.

„Integration of climate-related risk considerations into banks' risk management”, Madalmaade keskpanga hea tava dokument, 2019.

Kestliku rahanduse tegevuskava, EBA, 2019.

Finantsstabiilsuse ülevaade, EKP, mai 2019.

„Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2012: An indicator-based report”, Euroopa Keskkonnaamet, 2012.

„Too late, too sudden: Transition to a low-carbon economy and systemic risk”, ESRN, 2016.

„Stranded assets and renewables. How the energy transition affects the value of energy reserves, buildings and capital stock”, Rahvusvaheline Taastuvenergia Agentuur, 2017.

„A call for action: Climate change as a source of financial risk”, NGFS, 2019.

„Technical supplement to the First NGFS comprehensive report”, NGFS, 2019.

„Guide for Supervisors: Integrating climate-related and environmental risks in prudential supervision”, NGFS, avaldatakse peatselt.

„Requirements for scenario-analysis”, NGFS, avaldatakse peatselt.

„Guidelines for Multinational Enterprises”, OECD, 2019.

„The economic consequences of climate change”, OECD, 2015.

„Due Diligence for Responsible Corporate Lending and Securities Underwriting: Key Considerations for Institutions implementing the OECD Guidelines for Multinational Enterprises”, OECD, 2019.

„Technical supplement: The Use of Scenario Analysis in Disclosure of Climate-related Risks and Opportunities”, TCFD, 2017.

© Euroopa Keskpank, 2020

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Veebileht www.ecb.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriülistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.